

Vaduguns

Otrdiena ● 2021. gada 16. februāris

CENA firdzniecībā 0,80 EUR

Dzīve tiešsaistē

7.

“Mīļotie no mājsaimniecības”

Foto - no personīgā arhīva

Izcīna pirmo vietu. Ekipāža “Sarkangalvīte un vilks” (Lolita Kindzule un Raitis Radjukovs) autofotoorientēšanās trasē devās ar devīzi “Katrai sarkangalvītei savu vilku!”. Zīmigi, ka tieši viņi izcīnīja godpilno 1.vietu un saņēma dāvanu karti, ko varēs izlietot vienā no Tilžas veikalim.

Edgars Gabranovs

Valentīndienā, kad daudzviet pasaulē svinēja Visu milētāju dienu, aktīvi bija arī Tilžas puses ļaudis, kuri izmantoja iespēju piedalities autofotoorientēšanās sacensībās “Mīļotie no mājsaimniecības”. Uz starta līnijas stājās sešas ekipāžas, kuras kā ceļamaizi saņēma piparkūku sirsniņas.

Legenda vēstī, ka 14.februāris nosaukts priestera Svētā Valentīna vārdā, kurš 3.gadsimtā dzīvoja Romā. Ziņas par Svēto Valentīnu atšķiras, turklāt ir visai neskaidras. Viena no zināmākajām leģendām vēsta, ka Valentīns esot bijis Senās Romas priesteris. Imperators Klaudijs II (3.gs.m.ē.) nonāca pie secinājuma, ka neprecēti vīrieši ir labāki karotāji nekā tie, kam ir sieva un ģimene. Tādēļ viņš aizlieza jauniem un neprecētiem vīriešiem precēties. Savukārt priesteris Valentīns, kurš saprata šī lēmuma netaisnīgumu, nepakļāvās imperatora pavēlei un turpināja slepus salauķāt mīlniekus. Kad Valentīna pārkāpumu atklāja, Klaudijs piesprieda viņam nāvessodu, kas tika izpildīts 270.gada 14.februārī. Orientēšanās sacensību organizatori, taujāti, vai Latvija Valentīna diena ir populāra, atzina, ka masveidīgāk, viņuprāt, svin Sieviešu dienu 8.martā: “Tomēr Tilžā vienmēr notiek labas lietas. Autofotoorientēšanās plānotais maršruts ir aptuveni 45 kilometrus garš. Tas ved pa Tilžas, Vectilžas un Sudarbes ciemiem. Dalibnieku uzdevums ir kontrolpunktosnofotografēties identiski tām bildēm, kas viņiem ir iedotas.

Neizpaliks arī pārbaudījums atcerēties bērnību – brist pa kuponām, lai izpildītu konkrētu uzdevumu. Lai katram sirsniņa krūtis pukst raiti, bez viltus un ar lielu mīlestību! Atklāsim noslēpumu, ka 8.martā Tilžā būs izveidots simbolisks fotostends, pie kura varēsnofotografēties arī Sieviešu dienas svinētāji.

Netradicionāli Valentīndienu nolēma atzīmēt Līga un Kristaps Priedīši no Sudarbes. Viņi atklāja, ka vēlējušies pandēmijas laikā darīt kaut ko interesantu. “Esam “Peļuki”, un šads piedzīvojums mums būs pirmo reizi,” pirms starta atklāja Priedīšu pāris. Jāpiebilst, ka galarezultātā “Peļuki” izcīnīja 2.vietu. Arī komanda ar intrīgējošu nosaukumu “L+A” spreda, ka ierobežojumu laikā jāizmanto visas iespējas, kā iekdienu iekrāsot spilgtākās krāsās. “Zirgi, tas ir labi, bet gribas arī kaut ko citu,” uzsvēra zirgu sētas “Kapulejas” īpašnieki Larisa un Andrejs Klitončiki. “Ko savas sievietes dēļ neizdarīsi!?” piebilda Andrejs. Savukārt Sandra un Intars ar komandas nosaukumu “Drakula” pavēstīja, ka Valentīndienā jāvalda saticībai un milestībai. “Drakula”, šķiet, nobaidīja tiesnešus – viņiem 3.vieta sacensībās. Ainis un Kristīne Apini neslēpa, ka viņus startēt šajā avantūrā iedrošināja radinieki “Peļuki”. Arī Anda un Arta Priedītes no komandas “Māsiņas krāsiņas” apgalvoja, ka fotoorientēšanās sacensībās devās “Peļuku” iedrošinātas. “Būs labi!” viņas apgalvoja.

Nākamajā
Vadugūnī

● Amūru nebūs, niedres plāus
Baltinavas novada 2021.gada budžets

● Vai kaimiņu drīkst vest uz
veikalu?
Meklējam atbildi

Covid-19

(14.februāris)
Baltinavas novads – 7
Balvu novads – 151
Rugāju novads – 14
Viļakas novads – 57

trīspadsmito reizi – 6.martā ceremonijā no Latgales vēstniecības GORS, kas būs skatāma tiešraidē LTV1, paziņos desmit balvas “Boņuks 2020” ieguvējus un godinās arī balvas “Par mūža ieguldījumu latgaliešu kultūras attīstībā” saņēmēju. Priecājamies, ka no-

Zināmi “Boņuks 2020” nominanti

Žūrijas darbs pie Latgaliešu kultūras gada balvas “Boņuks 2020” pretendētu novērtēšanas noslēdzies, un nu zināmi 30 balvas nominanti par paveikto 2020.gadā. Šogad balvas par aktivitātēm, darbu un sasniegumiem latgaliskajā kultūrā pasniegs jau

minantu vidū ir novadnieks Aldis Bukšs ar pirmo kriminālromānu latgaliski “Bruoli”; folkloras kopa “Upīte” ar aktivitātēm, albumu “Padzīdam i...” un videoklipiem; muzykas i aiļu festivāls “Upītes Uobeļduorzs” pirmo reizi brīvdabā.

Īszinās

Būs pieejams atbalsts
11.februārā sēdē Ministru kabinets apstiprināja noteikumus par atbalsta programmu privātmāju atjaunošanai un energoefektivitātes paaugstināšanai. Atbalstu plānots sniegt vidēji 500 privātmāju energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanai gadā. Apstiprinātie noteikumi nosaka atbalsta programmas īstenošanas kārtību, kā arī finansējumu un atbalsta nosacījumus.

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

Nemot vērā, ka jau pēc aptuveni 50 gadiem došos pensijā, nolēmu apskatīties, cik tad liels finansiālais ieguldījums sakrājies manā pašreizējā pensijas cūciņā. Ja šobrīd, pēc godīgi nostrādātiem astoņiem gadiem un desmit mēnešiem, teorētiski dotos nopelnītā atpūtā, katrai mēnesi manā bankas kontā ieripotu 24,57 eiro liela pensija. Ar šo naudu pilnīgi noteiktī varētu apmaksāt, piemēram, mobilā telefona reķinu vai degvielas uzpildes stacijā ieliet 20 litrus dzelzīti. Protams, tas viss ir joks un humors, jo esmu savas darba dzīves pašā sākumposmā. Turklat ceru, ka brīdi, kad tā pensijas stunda sitis, būšu nopelnījis par dažiem eiro vairāk. Tajā pašā laikā, runājot nopietnāk, arī mana vecuma cilvēkiem nav par skādi paprātot, cik tad lielā vecumā varēs doties pensijā, piemēram, šodienas divdesmitgadnieki un trīsdesmitgadnieki. Tam ir arī ļoti pamatopts iemesls, jo visiem zināms, ka Eiropa noveco, bet jaunu cilvēku, kuri pensiju sasniegūšajiem ar saviem nodokļiem var nodrošināt šo ikmēneša pabalstu, kļūst arvien mazāk. Līdz ar to arvien lielāks kļūst to ES dalībvalstu skaits, kurās diskutē par izmaiņām pensiju sistēmā. Turklat, visticamāk, drīzumā nebūs nevienas Eiropas valsts, kurā politiķiem izdosies izvairīties no pensiju sistēmas reformēšanas. Kas attiecas uz Baltijas valstīm, tajā skaitā Latviju, eksperti prognozē, ka šo valstu pensiju sistēmas lielāko triecienu saņems ap 2060.gadu, kad senioru īpatsvars pret strādājošajiem būs lielākais, un būs arī jārēķinās, ka pensijas būs mazas. Iespējams, kādam par visu šo šķiet jocigi spriest tagad, kad ir 2021.gads, vai arī tam, kurš jau šobrīd saņem vai drīzumā saņems pensiju. Tīkmēr jauniem cilvēkiem tā ir sāpiga realitāte, ar kuru, visdrīzāk, būs jārēķinās.

Nekad nepatīk iesākto noslēgt uz negatīvas notis, bet lielākie skeptiķi spriež, ka nākotnē līdz krietni palielinātajam pensijas vecumam ne visi spēs laimīgi nodzīvot. Principā dažādu iemeslu dēļ šāda tendence ir arī mūsdienās... Un kāda pensija būs Tev, lasītāj?

Latvijā

Prognozē ierobežojumu pārskatīšanu. Veselības ministrs Daniels Pavļuts intervijā "Latvijas Radio" sacīja, ka augstās saslimstības dēļ Covid-19 izplatības mazināšanai noteikto ierobežojumu pārskatīšanu Latvijā nebūtu jāveic vēl divas nedēļas. "Saprotu, ka Latvijas sabiedrības ieturētspēja ir uz robežas, tāpēc arvien aktīvāk ir jāpieņem lēnumi par palīdzības un atbalsta sniegšanu tai. Šodien koalīcijas sanāksmē partnerus mēģināsim pārliecināt par nepieciešamo atbalstu ģimenēm ar bērniem," informēja ministrs.

Sods par aizliegtu amatu savienošanu. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) piemērojis simts eiro sodu Saeimas deputātei Inesei Voikai par aizliegtu amata savienošanu. KNAB pastāstīja, ka deputāte no 2018.gada novembra līdz 2020.gada jūnijam Saeimas deputātes valsts amatpersonas amatu savienoja ar aizliegtu amatu privātā uzņēmumā "Earthbanc". I.Voika pagājušā gada decembrī sodu samaksāja.

Atpakaļ deviņdesmitajos? 11.februārī notika apšaude pie lielveikala "Rīga Plaza" Pārdaugavā. Tā pārbiedēja ne vienu vien aculiecineku, jo šāda veida rēķinu kārtotāna jau sen vairs nav Latvijas ikgiena. Policijas komentāri par notikušo šobrīd gan ir ļoti skopi. Proti, uzbrucēju identitāte vēl tiek skaidrota, arī nozieguma motīvs un citi apstākļi nav zināmi. Policijas rīcībā esošā informācija liecina, ka uzbrucēji bijuši divi un šauts ar diviem, iespējams, pneimatiskajiem ieročiem. Valsts policija pārbauda vairākas nozieguma versijas, tajā skaitā, ka uzbrukums, iespējams, izdarīts personīgu motīvu dēļ.

Nedēļas beigās iespējams atkusnis. Jaunākās sinoptiku prognozes liecina, ka stiprākais sals šonedēļ Latvijā gaidāms ceturtdienas rītā, bet jau nedēļas beigās visā valstī var iestāties atkusnis. Piemēram, svētdien visā valstī gaisa temperatūra var pakāpties līdz +1, +6 grādiem. Lielas temperatūras svārstības iespējamas arī februāra pēdējā nedēļā.

(Ziņas no www.tnnet.lv, www.apollo.lv un www.delfi.lv)

Digitālā tikšanās

Diskutē par izglītību Latgalē

Zinaida Logina

Skolotāju izglītības projekts "Mācīspēks" tiešsaistē aicināja uz diskusiju "Meklējot jaudīgu izglītību: Latgale". Šī bija trešā diskusija no četru pasākumu cikla ar iespēju iegūt vērtīgu informāciju par aktuālajiem izaicinājumiem izglītībā un to iespējamiem risinājumiem katra reģiona kontekstā, šoreiz Latgalē.

Diskusiju vadīja Ramona Urtāne, Profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes "Iespējamā misija" vadītāja. Kā pirmajam viņa vārdu deva Daugavpils 10. vidusskolas datorikas skolotājam, projekta "Mācīspēks" dalībniekam Andrejam Grigorjevam, kurš ir strādājis gan ražotnē, gan universitātē un skolā. Viņš ievērojis, ka izglītībā trūkst plūstošas pārejas no viena izglītības līmeņa uz citu. Skolā māca vienu, universitātē - atkal ko jaunu, bet darbā prasa pavisam citas zināšanas. "Mācīspēks" piesaista profesionālus, kuri var strādāt visos līmeņos. Skolotājs, kuram ir ne tikai augstākā izglītība, bet arī pieredze, skolēniem skolā piedāvās vērtīgākas zināšanas un pielietos citas mācību metodes. Lai skolēniem dotu to, kas viņiem nepieciešams, jābūt labām savstarpejām attiecībām. "Vispirms es veidoju drošu vidi. Vispirms, lai skolēni droši jautā un stāsta, lai parunā ar pasniežēju, lai droši dalās ar domam un idejām. Lai viņiem ir brīvs prāts, jo tikai brīvs prāts labi darbojas," atklāja datorikas skolotājs. Viņš uzsvēra, ka skolotājam, neatkarīgi no mācīšanās stila vai veida, jādara viss iespējams skolēnu izaugsmei. "Profesionāli no amatiera atšķir instrumenti, un to var attiecināt arī uz skolotājiem, kuriem arvien vairāk jāapgūst labi, droši un jauni instrumenti," piebilda Andrejs. Pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa, runājot par skolotāju profesionalitāti, piebilda, ka skolotāji jau ir savā ziņā unikāli un vienreizēji. "Vienas atbildes nav, un nav arī labākā skolotāja receptes. Darbā viņi parāda, kā spēj komunicēt ar skolēniem, vecākiem, sabiedrību. Šobrīd, kad mācības notiek attālināti, svarīgi ir runāt arī ar vecākiem, kuri ir liels atbalsts saviem bērniem mācību procesā. Latgalē ir daudz drosmīgu jaunu skolotāju, kuri nebaidās uzdrīkstēties, jautāt, iebilst, kuri izzina šīs profesijas maižītes mīkstumu un garoziņu," teica Mārīte Kravale-Pauliņa. Daugavpils pilsētas Izglītības pārvaldes vadītāja Marina Isupova uzsvēra, ka labs skolotājs būs tāds, kuram patīk skola, skolēni un kurš *deg* par savu darbu,

dara to mirdzošām acīm. "Lielākā kļūda ir domāt, ka mēs visu darām bērna labā, bet darām, pat uzspiežam to, kas mums, nevis viņiem šķiet labs un vajadzīgs. Pedagoģiem jāprot pārvarēt paaudžu atšķirību - vienmēr jābūt jaunam neatkarīgi no tā, cik viņam gadu. Tie, kuri prasa piemaksu par darba pieredzi, piedodiet, neuzskatu, ka tas vajadzīgs. Piemaksāt vajag, bet reizēm pavisam par ko citu," uzsvēra Marina Isupova.

Pēdējā gada laikā pandēmijas ietekmē aktualizējusies decentralizācija, cilvēkiem pametot dzīvesvietas lielpilsētā un dodoties atpakaļ uz dzimto pusī vai lauku mājām. Decentralizācijas laikā liela daļa cilvēku atgriežas pie saknēm un pavada vairāk laiku pie dabas, izvairoties no lielpilsētas drūzmas. Nemot vērā cilvēku ieradumu maiņu, arī Latgales reģionā paveras aizvien vairāk iespēju pilnveidoties profesionāli, apgūt visdažādākos kursus tiešsaistē, kā arī uzsākt mācības, lai sniegtu pienu sumu izglītības modernizēšanā. Diskusijas dalībnieki meklēja atbildes uz jautājumiem, kādas ir priekšrocības dzīvei Latgales reģionā un kādas tieši iespējas paveras izglītības jomā. Vai šobrīd skolotāji jūtas pārliecināti par attālināto darbu un tā kvalitāti? Kādu gribam redzēt 21.gadsimta skolotāju? Un kur šos skolotājus rast? Diskusiju klausījās arī Rugāju novada vidusskolas direktore Iveta Areļkeviča. Viņa saskāruses ar grūtībām, meklējot atbildi uz pēdējo jautājumu. Skolā vajadzēja fizikas skolotāju. To viņa meklēja visā Latvijā, rakstot, ziņojot un prasot palīdzēt. "Diskusijā uzsvēra, cik ļoti skolotājam svarīga drošība, lai viņš ar savu algu varētu nodrošināt ģimeni. Varbūt tieši atalgojums ir tas, kāpēc grūti piesaistīt jaunus skolotājus, īpaši vīriešus? Šovasar meklēju fizikas skolotāju. Zvanīju augstskolām, skolām, izglītības pārvaldēm, griezot "Mācīspēkā", lasīju un liku sludinājumus. Nekā! Izrādās, tā ir visas Latvijas skolu problēma. Kā akreditācijas eksperte redzēju, ka skolās ar ļoti daudz skolēniem - Valmierā, Ikšķilē - problēma tā pati, - viņi izmisīgi meklēja fizikas skolotājus." Viņa uzskata, ka šis jautājums jārisina valstiskā līmenī. Daudzi neslēpj, ka viņus neapmierina alga, ko viņiem piedāvā. "Ir sajūta, ka skolas šo problēmu risināšanā ir atstātas vienas, un reizēm pat vadītājus soda par nespēju nokomplektēt kadrus. Jācer, ka noteikumi mainīsies, un tā būs arī pašvaldību atbildība. Tāpat traucē neziņa, nemitīgās reformas, kas notiek izglītības sistēmā, novadu reforma," pārdomās dalījās Iveta Areļkeviča.

Mācību darbs Viduču pamatskolā

Skolotāj, man datorā 'google' pazuda!

Maruta Sprudzāne

Covid-19 ierobežojumu dēļ mācību darbs skolās norit pavisam citādāk. Apgrūtinājumus un papildus slodzi izjūt gan pedagoģi, gan vecāki. Un arī skolēni, dzīvojot jau kuro nedēļu mājās, izjūt psiholoģisku diskomfortu, kas var ietekmēt viņu vispārējo veselību. Svarīgi, cik kvalitatīvās izvēršas attālinātās mācības un kāds pēc tam izrādīsies patiesais skolēnu zināšanu līmenis. Par mācību procesa norisi Viļakas novada Viduču pamatskolā stāsta skolas direktore INĀRA SOKIRKA.

Kā skolā organizēts mācību darbs, kādi jauminājumi tagad ienāk stundu vadīšanā?

-Arī mūsu pamatskolā, līdzīgi kā tagad visās Latvijas skolās, mācības noris attālināti. Mācību process notiek ik darbdienu no pulksten 9 līdz 16 atbilstoši stundu sarakstam. Tā nodrošināšanai digitālā formātā izmantojam tiešsaistes platformu "ZOOM". Skolotāji tiešsaistes nodarbības plāno Google dokumentā "ZOOM stundu un mājas darbu plānojums". Katru darbdienu līdz pulksten 9 pedagoģi veic atbilstošu ierakstu arī elektroniskā žurnāla *Mykoob* nodarbību ailē. Taču, ja skolēniem ir problēmas ar tehnoloģijām, interneta pieslēgumu vai kā citādi, tad klašu audzinātāji, sazinoties ar mācību priekšmetu pedagoģiem, viņiem nodrošina mācību materiālus pieejamā formā: darba burtnīcas, darba lapas u.c.

Protams, dažkārt neiztiecam arī bez jautrām digitālām sarunām.

-Skolotāj, man literatūrā nav neviens piesraudīties! (*Nav pievienots dokuments.*)

-Skolotāj, man uz datora bija cits laiks nekā Jūsu atsūtītajai saitei, tāpēc nevarēju pieslēgties ZOOM-am!

-Skolotāj, es neatceros, kurā kabatā ieliku to grāmatu, lūdzu,

atsūtiet man vēlreiz! (Skolotāja ir sūtījusi elektronisko grāmatu, un datorā skolēns to ir ielicis nezināmā mapē.)

Cik veiksmīgi, Jūsuzprāt, pamatzglītības klasēs pašreizējā situācijā izdodas apgūt jauno mācību saturu atbilstoši MK noteikumiem?

-Skolotāji strādā atbilstoši jaunajam standartam un kompetenču pieejai 1., 4., 7.klasēs. Uzskatu, ka pietiekami veiksmīgi tiek galā, taču nākas ļoti daudz strādāt papildus, lai šīs stundas sagatavotu, jo vairākos mācību priekšmetos joprojām nav pieejami atbilstoši mācību līdzekļi. Ir daudz digitālo mācību līdzekļu, taču skolotājam jāatrod veids, kā nodrošināt to pieejamību skolēniem. Un skolotājs pērk interneta maksas saites, lai varētu nodrošināt dailliteratūras grāmatu izlasīšanu (arī bibliotēkas bija slēgtas), vāc, kopē, līmē, skenē, veido darba lapas un sūta skolēniem.

Skolotāji ir cilvēki ar ļoti augstu pienākuma apziņu un, protams, izdara maksimālo, lai skolēni apgūtu jaunā standarta prasības. Diemžēl to izmanto ierēdņi, apelējot pie skolotāju radošuma, misijas apziņas un citām netveramām lietām, aizmirstot par skolotāja brīvo laiku, redzi, veselību un neapmaksātajām darba stundām.

Kā būtiskāko problēmu pedagoģi šobrīd min klātiese saskarsmes trūkumu starp skolēniem. Kompetenču pieejā ir plānots daudz praktisko, grupu, projektu darbu, bet tas viss šobrīd izpaliek.

Kā izdodas sekot līdzi skolēnu individuālajiem panākumiem? Kā vērtētu - cik procentuāli pandēmijas laikā varētu būt krities zināšanu līmenis?

-Skolotājiem katrā mācību priekšmetā par katu skolēnu ir sava veida "sasniegumu datu bāze". Skolēnu nav daudz, tāpēc ir iespējams ātri un pārskatāmi turēt redzeslokā katra bērna sasniegumus gan ikdienu, gan semestra beigas, kad veic plašāku analīzi. Jā, zināšanu līmenis pandēmijas laikā būs mainījies, taču nevar runāt tikai par līmeņa pazemināšanos.

* Turpinājums 4.lpp.

Vai ģimenes ar bērniem Covid laikā būtu pelnījušas 500 eiro pabalstu?

Viedokļi

Vienreiz mūžā valsts var atļauties uzsaukt arī garneles

INESES LAIZĀNE, bijusi Saeimas deputāte

Šis laiks visiem ir smags. Man grūti iedomāties, kuram pandēmijā nav bijušas izmaiņas – emocionālās, finansiālās, visdažādākās. Bet kārpīties no tā visa ārā mēs katrs varam dažādi. Varam domāt par emocionālo veselību, kā nodarbināt sevi, kā pozitīvi domāt un uzticēties ārstiem. Bet diemžel mēs nevaram izdomāt

naudu. Mēs nevaram sev iestāstīt, ka nav jāēd, ka dzīvot tumsā un netērēt elektību ir labi. Un vēl jo vairāk, ja mums ir bērni, kuri ir vissvarīgākā atbildība cilvēka dzīvē. Tādēļ ļoti jādomā, kā atbalstīt un palīdzēt cilvēkiem, kuri audzina bērnus. Tās ir gan pilnas ģimenes, gan tādas, kur ir tikai viens bērns vai tikai vecmāmiņa, kura audzina bērnu. Piešķirt šādu pabalstu patiesībā ir pats vienkāršākais, ko valsts varētu izdarīt, jo nevaram zināt, kāda vēl palīdzība konkrēti katram vajadzīga. Bet mēs varam uzticēties, ka šo naudu katrs lietos tā, kā uzskatīs par vajadzīgu. Kāds varbūt iegādāsies datoru, cits vienkārši nomierināsies un trīs mēnešus neuztraukties par to, kā samaksāt iri vai komunālos maksājumus. Tieši tādēļ valdības arguments par nelabvēlīgām ģimēm un cilvēkiem, kuri šo pabalstu varētu nodzert, neiztur kritiku. Tie, kas nodzer, tie nodzer. Manu prāt, cilvēks nevar dzert vairāk par to, cik viņš jau dzer. Un ja arī kāds to nodzers, tad to citu naudu, ko nenodzers, iztērēs bērniem. Man šķiet liekulīgi, kad politiķi pirms vēlēšanām vienmēr saka, - mūsu vēlētājs ir gudrs un pats pieņems lēmumu, par ko balsot, par ko - nē. Un tad pēkšņi mēs šim vēlētājam vairs neuzticamies un sakām, - nu nē, 500 eiro ir tik liela nauda, ka mazums ko viņi ar to darīs. Nodzers, notērēs vai neizlietos jēgpilni. Patiesībā tā ir ļoti neglīta iejaukšanās katra personīgajā dzīvē, kā mēs to naudu tērējam. Kāds varbūt pirmo reizi mūžā

nopirkis un ēdis garneles, kāds varbūt būs drošs, ka beidzot mājās būs makaroni visam gadam. Un tas nav svarīgi, jo abi varianti ir labi. Vienreiz mūžā valsts var uzsaukt garneles, išpaši šajā situācijā. Šos 500 eiro mēs varam atļauties. Tādēļ man ir ļoti skumji klausīties diskusijas un išpaši premjerministra jautājumu, ko darīt ar piešķirto naudu cilvēkam, kuram to nevajag? Es viņam varētu pateikt priekšā, ko darīt. Ziedošana mūsu valstī joprojām nav aizliegta, palīdzību vajag ļoti daudziem un visdažādākajos veidos. Man ļoti žēl, ka premjers Kariņš nepazīst nevienu, kuram personīgi varētu palīdzēt. Pazistu daudzus cilvēkus, kuriem esmu palīdzējusi, un es būtu tikai priecīga, ja atrastos brīvie lidzekļi, ar kuriem padalīties. Piekritu izskanējušajiem priekšlikumiem, ka palīdzība vajadzīga vēl plašākam cilvēku lokam - vientuļajiem pensionāriem, invalidiem, vecākiem, kuri vieni audzina bērnus. Jā, kopējā summa, kas būtu vajadzīga šiem pabalsti, ir ļoti liela – miljoni, taču esmu pārliecināta, ka emocionāli ieguvums būtu daudz lielāks par iztērētajiem lidzekļiem.

Labā ziņa ir tā, ka jautājums par 500 eiro pabalsta piešķiršanu nav noraidīts, bet atlīkts uz pārskatīšanu. ļoti ceru, ka politiķi nebūs liekuji un teikumu, ka mūsu vēlētājs ir gudrs, nepārfrāzēs sakot, - mūsu vēlētājs ir dzērājs. Šis vārds mani ļoti aizvainoja. Vilku paralēles ar laiku, kad Saeimā lēmām par čekas maisu atvēšanu. Un argumenti bija ļoti līdzīgi. Par

to, ka cilvēki nesaprātī, viens otru ienīdis, notiks pašnāvības, atriebšanās. ļoti labi atceros, kādi bija mani argumenti, kādēļ tas jādara. Teicu, ka latviešu tauta ir vieda, esam pārdzīvojuši dažādas represijas, kurās iesaistīti mūsu cilvēki. Tāpēc mēs neienīstam viens otru. Mēs taču esam pārkāpuši tam pāri un es neesmu dzirdējusi ne par atriebīgiem gadījumiem, ne emocionālām krīzēm, kas notikušas pēc čekas maisu atvēšanas. Šis ir līdzīgs gadījums. Nu nav mūsu tauta stulba. Nav! Un pabalstu pelnījušas visas ģimenes – arī tās, kurām no malas šķiet, ka nevajag. Jā, iespējams, ģimene dzīvo jaunā, skaistā mājā un viņiem ir skaisti apģērbti bērni, bet šie cilvēki nekad neteiks, ka viņiem ledusskapi jau sen tikai konservi, makaroni vai kartupeļi, ka viņiem ir problēmas nomaksāt apkures rēķinus vai nopirkt briketes. Nevaram mēs noteikt amplitūdu, kuri ir tie nabadzīgākie un kuri pārtikušākie. Kādam varbūt tieši tā viena eiro pietrūks līdz šai robežai. Un šis viens eiro, kas būs pāri tai summa, būs sāpīgs un radīs neizmērojamu vilšanos. Šajā gadījumā es dodu padomu tiem, kuri var atļauties un kuriem šī naudu nebūs tik svarīga – palīdziet citiem. Palīdziet tiem, kuri ir izmisumā. Ziedojet tos 500 eiro tiem, kuriem tā vajadzīga. Un, ja nezināt, ieskaitiet [ziedot.lv](#), kur vairāku lapu garumā ir saraksts ar tiem, kuriem jāpalīdz. Palīdzēsim viens otram un cerēsim, ka valsts tomēr apdomāsies un šo priekšlikumu atbalstīs.

Neviens neatteiktos no papildus ienākumiem

SVETLANA JAUDZEMA, Vectīžas pagasta iedzīvotāja, septiņu bērnu mamma

Nezinu nevienu, kurš atteiktos no naudas. Arī tie, kuriem ir diezgan pieklājīgi ienākumi.

Vai tad ministri atsakās no algas pielikuma vai pārējām? Neviens neatsakās, jo vienmēr atrodas vajadzības, kur naudu pielietot. Protams, arī mums tā noderētu. Ar ko tad mēs atšķirāmies no citiem?

Lai gan daži uzskata, ka daudzēbēru ģimenes ir nelabvēlīgas, tā nav taisnība. Mēs zinām daudzas, kurās vecāki ir izglītoti un ir izveidojuši fantastiskas ģimenes. Protams, ir arī nelabvēlīgas, bet tās pieskata sociālie dienesti. Taču vairumā gadījumu tās tomēr ir lieliskas ģimenes, jo ne visi uzdrīkstas uzņemties audzināt tik lielu bērnu skaitu. Katram cilvēkam ir sava misija, savas prioritātes. Mūsējā ir bērni. Taču no valsts puses diezgan bieži jūtāmies nenovērtēti. No līdzcilvēkiem – gluži pretēji. Skolotāji un draugi bieži saka, ka esam malači. Ne vienmēr šim atbalstam jābūt naudas izteiksmē. Šajos laikos tā var būt palīdzība ar viedierīcu iegādi vai kā citādi. Mēs, protams, izteikam. Bet laiki ir bijuši visādi – gan grūtāki, gan vieglāki.

Mūsu ģimē ir pieci skolnieki – vecākais mācās 12.klasē, vēl ir astotās, sestās, ceturtās un trešās klasses skolēni, kā arī divi mazie bērni – viens divus, otrs četrus gadus vecs. Lai gan vecā-

kie palīdz pieskatīt jaunākos, pārsvārā ar bērniem jātiekt galā man vienai, jo vīrs strādā. Protams, noorganizēt mācību procesu nav viegli. Agrāk mums pašiem bija četri datori, bet attālinātās mācīšanās laikā pirms diviem mēnešiem nobruka viens dators, tagad pavisam nesen – vēl viens. Visiem pieciem skolniekiem šobrīd jāiztiekt ar trim. Vienu no tiem uz mācību laiku ir piešķirusi skola. Ir ļoti grūti tā mācīties, bet, pateicoties skolotāju sapratnei un telefonu izmantošanai, kaut kā tiekam galā. Šobrīd mums visvairāk vajadzīgi datori un telefoni. Tā kā uz pieciem skolēniem mums bija tikai viens telefons, pavasarī iegādājos vēl vienu. Taču vecākais telefons vairs nepilda visas funkcijas, piemēram, nevar pieslēgties "Zoom". Bet kā ir, tā dzīvojam. Jebkurā gadījumā mūsu ģimē visiem bērniem nav telefonu, un kaut vai tādēļ šāds pabalsts mums noderētu.

Neesmu eksperts, lai vērtētu mūsu valstī noteikto pandēmijas atbalsta sistēmu. Taču uzskatu, ka daļai sabiedrības šie dikstāves palīsti ir zināms atbalsts. Mēs nekādu īpašu atbalstu no valsts nesaņemam. Taču neesam arī meklējuši. Birokrātija, kas saistīta ar pa-

balstiem, tiešām ir ļoti liela un reizēm robežojas ar cilvēka pazemošanu. Bērnu mēs mīlam, paši viņus esam gribējuši - ne tādēļ, lai mums kāds kaut ko dotu un palīdzētu. Protams, ja piedāvā, nekad neesam bijuši lepni un atteikušies. Pavasarī piedāvāja un mēs paņēmām pārtikas pakas. Rudens un ziemas periodā gan tādas nav bijušas. Bet, ja nav, arī nekas, paši tiekam galā. Censāmies pielāgoties apstākļiem. Vasaras kopju nelielu dārziņu, kur audzēju dārzenus ģimenes vajadzībām. Pārtikai terējam diezgan daudz naudas. Tādēļ esmu priecīga, ka skolā bērniem izsniedz pārtikas kuponus, un pati varu sapirkt produktos, kas mums ir visejošākie. Šajā laikā, protams, cenšos biežāk pirkt augļus. Ar bērnu apģērbu nav īpašu problēmu. Pilnīgi visu jaunu gan nepērkam. Dažreiz māsicas vai draugi kaut ko piedāvā. Neesam lepni. Mācāmies lauku skolā, un apģērbs nav tik svarīgs, galvenais, lai tas ir tīrs un akurāts. Ja kaut ko tiešām vajag, tad gan nopērku jaunu. Turamies un, paldies Dievam, neslimojam. Dieviņš mūs sargā.

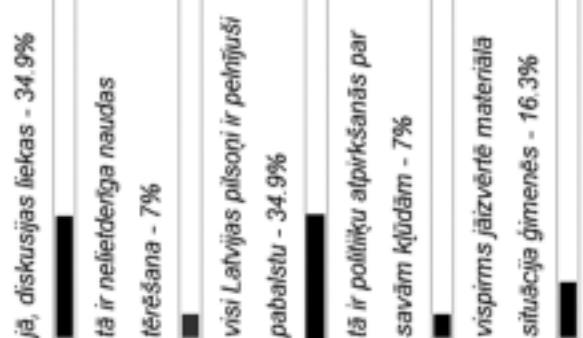
Viedokļus uzsklausa Sanita Karavočika un Irēna Tušinska

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Vai ģimēm ar bērniem Covid-19 laikā vajadzētu izmaksāt vienreizejū 500 eiro pabalstu?

* Sākums 2.lpp.

Mācību darbs Viduču pamatskolā

Skolotāj, man datorā 'google' pazuda!

Daudziem skolēniem būs attīstījušās digitālās prasmes un paaugstinājies arī vispārējo zināšanu līmenis. Analizējot mūsu skolas 1.semestra noslēguma rezultātus, nejūtam būtiskas izmaiņas. Protams, precīzāka situācija parādisies mācību gada noslēgumā. Lai runātu par procentuālām izmaiņām, jābūt ļoti pamatojam datiem, uz kuriem balstīties, tāpēc man neizpratni un izbrīnu izraisa sažījas līdzekļos bieži izskanējis informācija par 50% kritumu zināšanās.

Viduču pamatskolā 7. – 9.klašu skolēni, kuriem vidējā atzīme ir '8' balles vai augstāka, jau trīs gadus katru mēnesi saņem sponsoru ziedojušus: 7.klase - 20 eiro, 8.klase – 25 eiro un 9.klase – 30 eiro. Arī šajā attālinātajā mācību laikā skolēni turpina saņemt šīs 'stipendijas', kā mēs to skolā saucam, tātad mācāmies un sasniedzam arī pietiekami augstus rezultātus.

Kā iekārtota un cik atbilstoša mācībām ir skolēnu darba vide mājas?

-Skolai ir informācija par visiem 68 audzēkniem pieejama jām informācijas tehnoloģijām, interneta pieslēgumu un arī pārējiem apstākļiem. Tehnoloģijas ir visiem, taču to kvalitāte, protams, dažāda. Regulāri risinām jautājumus to uzlabošanai. Šajā jomā ļoti daudz strādā direktore vietniece izglītības jomā Anita Smuška, kura šobrīd ir mūsu skolas galvenais informācijas tehnoloģiju speciālists. Viņas pārzīņā ir pieslēguši, tiešsaistes, skolotāju, skolēnu un vecāku apmācība, konsultācijas, mistiski un bieži pazūdošas skolēnu paroles, Mykoob jauni risinājumi un vēl citi nebeidzami tehnoloģiski jautājumi. Vairākas ģimenes decembrī saņēma labdarības organizācijas "Rūķi" datorkomplektus, skolēni lieto arī IZM projekta plānētes un viedtālruņus.

Protams, ģimenes atbalsts un sapratne ir nenovērtējami, tāpēc aicinu vecākus saprast, ka dators ar labu interneta pieslēgumu šobrīd ir ļoti nepieciešami viņu bērniem. Ārkārtas situācija turpinās, un nevar zināt, vai šajā mācību gadā vecāko klašu skolēni atsāks mācības klātienē un vai tas notiks arī nākamgad. Ir jāpieņem dzīves realitāte.

Kādi mācību priekšmeti tagadējos apstāklos skolēniem padodas visgrūtāk?

-Skolotājai uz šo jautājumu atbild vienkārši. Protī, kuri mācījās klātienē, arī attālināti ļoti labi apgūst vielu jebkurā mācību priekšmetā. Kuriem mācības sagādāja grūtības jau iepriekš, arī šobrīd nepieciešams papildus darbs no skolotāju puses. Ja skolēns katru dienu atbilstoši stundu sarakstam pieslēdzas tiešsaistei, mācību viela tiek apgūta jebkurā priekšmetā. Ja rodas problēmas ar tehnoloģijām vai cits attaisnots kavējums, ar skolotāju var sazināties vēlāk un izpildīt uzdevumus. Visos priekšmetos galvenais ir laba lasīprasme. Tad var atrast saiti, saprast uzdevumu un to izpildīt. Taču bieži dzirdamas šādas sarunas:

-Skolotāj! Es te neko nesaprotu!

-Ko tieši Tu nesaproti?

-Neko!

-Labi, lasīsim uzdevumu kopā.

-Ā! Sapratu....

Kā rīkojas, ja skolēns nepieslēdzas tiešsaistēm un neatbild?

-Ja slimības vai citu objektīvu iemeslu dēļ nevar piedalīties tiešsaistes stundā, skolēna vecākiem jāinformē par to klases audzinātājs līdz pulksten 9 rītā. Skolotājs stundas kavējumu 'n' atzīmē, ja: 1) ja skolēns ir pieslēdzies tiešsaistes nodarbībai, bet tās laikā nekomunicē, nesarunājas ar klases biedriem un pedagogu, neatbild uz jautājumiem, nepilda pedagoga norādījumus, kā arī nav iespējams identificēt izglītojamā personību; 2) ja skolēns ignorē pedagoga prasības, traucē tiešsaistes nodarbībā, pārkāpj skolas Iekšējās kārtības noteikumus; 3) ja nepiedalās nodarbībā, un ne klases audzinātājs, ne mācību priekšmeta pedagogs nav informēti par kavējuma iemesliem.

Vai skolotājiem ir viegli un objektīvi saprast, kādu vērtējumu jāliek?

-Mācību sasniegumus vērtē, pamatojoties uz Valsts pamatzglītības standartu un atbilstoši skolā noteiktajai vērtēšanas kārtībai. 1. klases vērtējumus izsaka apguves līmeņos (STAP): 'sācis apgūt' (S), 'turpina apgūt' (T), 'apguvis' (A),

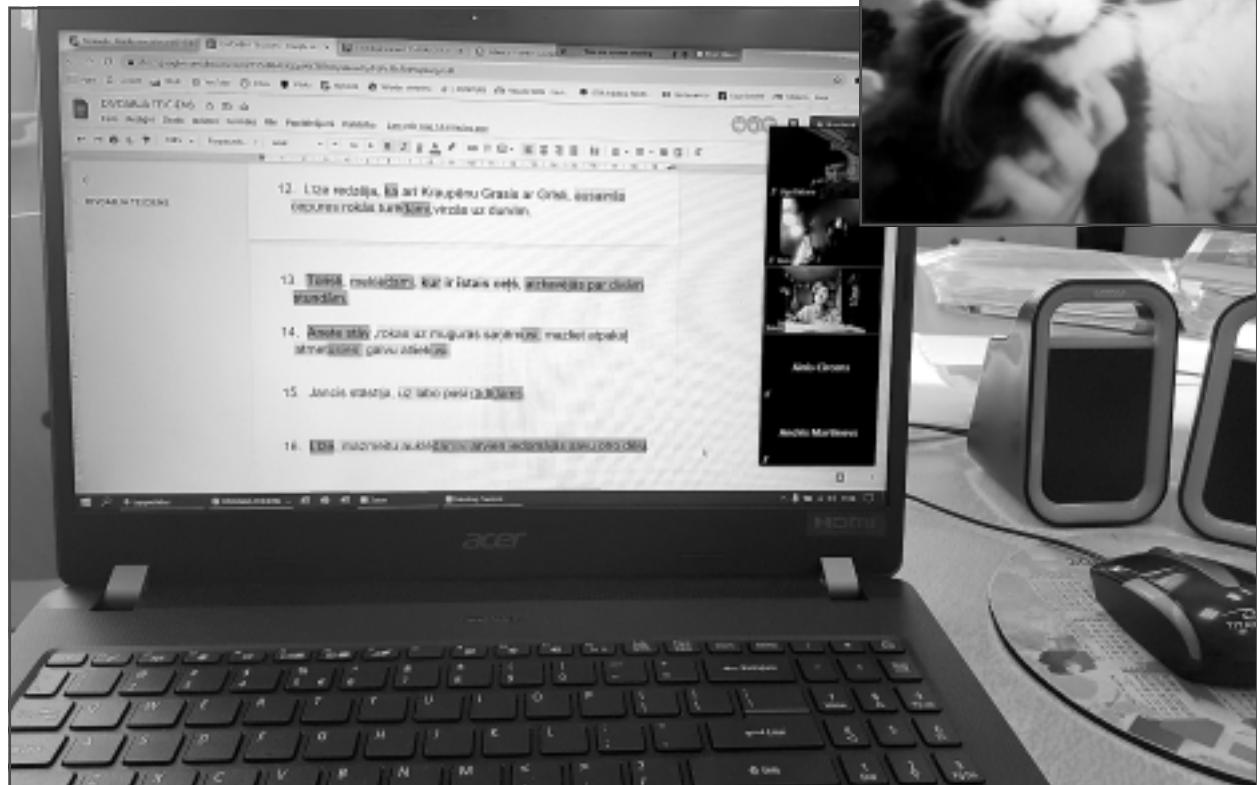

Foto - no personīgā arhīva

Tiešsaistes mācību stunda. Jautāta, kādas ir raksturīgākās problēmas, par ko ziņo skolotāji, direktore atklāj, ka lielākā ir nekvalitatīvi interneta sakari, nepietiekams labu informatīvo tehnoloģiju nodrošinājums, kā arī to lietošanas prasmes skolēniem. Vecāko klašu skolēni tiek galā, bet daudz lielāks atbalsts un palīdzība vajadzīga mazākajiem. Protams, daudzkāršojies arī skolotāju darba apjoms, lai gan Viduču skolotāji neprot sūroties par dzīvi, jo vienkārši dara savu darbu. Attālinātās tiešsaistes stundas ļoti patīk 1. - 4.klašu skolēniem, un par to liels paldies arī šo bērnu vecākiem. Vecāki palīdz pieslēgties, atnes rakstāmpiederumus, sameklē grāmatā vajadzīgo lappus. Tāpat ļoti aktīvi šajās stundās piedalās arī mājas četrkājainie iemītnieki. 2.klases audzinātāja Biruta Logina ar smaidu stāsta, kā vienā stundā bērni ekrānā nodemonstrēja visus klases kaķus, un beigās skolotājai nācās iepazīstināt arī ar savu pūkaini.

'apguvis padzījināti' (P). 2.klase saņem aprakstošu vērtējumu visos mācību priekšmetos, izņemot latviešu valodu un matemātiku, ko vērtē 10 ballu skalā. 3.klasei 10 ballu vērtējumu liek arī angļu valodā. 5. – 9.klašu skolēni saņem vērtējumus 10 ballu skalā. Balles no '1 līdz 10' ir summatīvā vērtēšana, ko skolēni saņem par pārbaudes darbiem un kas veido semestra vai gada noslēguma vērtējumus. Ikdienas darbiem izmanto formatīvo vērtēšanu procentos (1-100%), lai pats skolēns labāk saprastu, kāds ir viņa šī brīža sniegums un kas jādara, lai to uzlabotu.

Izliekot semestra vai gada noslēguma vērtējumus, esam vienojušies par atzīmju noapaļošanas veidiem. Ja atzīmē aiz komata ir cipari '7', '8' vai '9' – atzīmi noapaļo uz augšu. Ja aiz komata ir cipari '5' vai '6' – skolotājs drīkst noapaļot atzīmi, neņemot vērā skolēna attieksmi pret mācību darbu semestra laikā.

Vai attālināto mācību laikā mācību vielas apguve ir atvieglināta?

-Protams, ne visus priekšmetus tagad var apgūt tikpat veiksmīgi kā klātienē. Ministrija un Izglītības kvalitātes valsts dienests aicina samazināt apgūstamo mācību vielas apjomu, taču rodas jautājums: ja mūsu skolā, piemēram, matemātikā skolotājs atteiksi no vienas sadaļas, citā skolā – no citas, tad kā skolēns tiks galā, ja gadījumā nāksies mainīt skolu?

Šobrīd skolotāji cenšas izdarīt lielāko mācību darba daļu tiešsaistes stundās, lai skolēniem un vecākiem nav jācīnās ar mājas darbiem.

Vai skolas pedagoģi saņem piemaksas?

-Ar šī gada 1.septembri skolotāju algas likme ir 790 eiro, taču joprojām darbojas novecojušais modelis "nauda seko skolēnam", kas uztur nevienlīdzīgu situāciju starp lielajām pilsētu un mazajām lauku skolām. Var turpināt gari un gudri spriedelēt par izglītības kvalitāti, taču pati valsts ir ierobežojusi iespēju lauku bērniem saņemt daudzas lietas, kas viņiem pienākas pēc likuma: konsultāciju laiks, klases audzināšanas stundu skaits, pagarinātās dienas grupas, psihologa, logo-pēda, speciālā pedagoģa nodarbības un citi pakalpojumi, ko nevar atļauties apmaksāt mazās skolas. Jā, decembrī skolas saņēma vienreizējas piemaksas par attālināto mācību darbu.

Mūsu pamatskolai pienācās 322 eiro (pirms nodokļu nomaksas) uz 16 skolotājiem.

Vai arī Jūsu skolai nācies izjust Covid-19 uzbrukumu?

-Paldies, Dievam, pagaidām turamies. Vairāki skolotāji, arī es pati, esam gatavi vakcinēties. Uzskatu, ka šobrīd valstī nav laika veidot nevajadzīgas komisijas un darba grupas, kas nodarbojas ar pētišanu, ko iepriekšējie ministri vai ierēdzi nav izdarījuši. Ir profesionāli jāstrādā ar logistiku un jānodrošina maksimāli ātrs vakcinēšanas process.

Zieme turpinās, kā veicas ar fiziska rakstura aktivitātēm?

-Ar tām mums visiem ir pagrūti. Skolotājiem, kuriem ir lauku saimniecības, ikdienas mājas solis nav atcelts. Nedēļas nogalē daži skolotāji ar ģimenēm dodas uz Balkanu kalnu trasī. Man pašai jāsaka paldies savam lielajam vilku sunim, kurš vakaros izved mani pastaigāties. Taču tā lielā, garā sēdešana pie datora šobrīd visiem ir tīrais posts: gan redzei, gan pārējai veselībai.

Lai vai kā, izklausās, ka esat tomēr optimiste, jo arī neierastas situācijas rada ko labu!

-Esam iemācījušies daudz rūpīgāk plānot laiku, taču dienās aktīvi vienalga pietrūkst stundu. Esam apguvuši daudzas jaunas tehnoloģijas un saziņas rīkus, iemācījušies sadarboties un atbalstīt viens otru daudz biežāk nekā līdz šim. Mācāmies sapratni un pacietību, tādēļ milzīgs paldies maniem skolotājiem un audzēkņu vecākiem. Un, protams, paldies pašiem galvenajiem – skolēniem! Visiem, kuri aktīvi darbojas, sazinās, zvana, sūta prezentācijas, dzied dziesmas, runā svešvalodās, zīmē, raksta diktātus caur videozvanu, filmē kopā ar mammu gatavotās pusdienas, mēra savas ēnas garumu un sniega dziļumu, raksta ikdienas un pārbaudes darbus GOOGLE diskā, elektroniski veido krustvārdū mīklas, pēta strēlnieku kaujas, analizē banku darbību, aprīnko Renesances mākslu, loka divdabjus, palīdz jaunākajiem brāļiem un māsām un dara daudz, daudz visu ko citu. Mēs tiksim galā ar šo neparasto situāciju. Galvenais – lai Dievs sargā mūs visus un dod gudru prātu pašiem sargāt savu tuvinieku un kolēgu veselību!

Vilakas novada budžets - 2021

Iespējams, pēdējais budžets novada statusā

Irena Tušinska

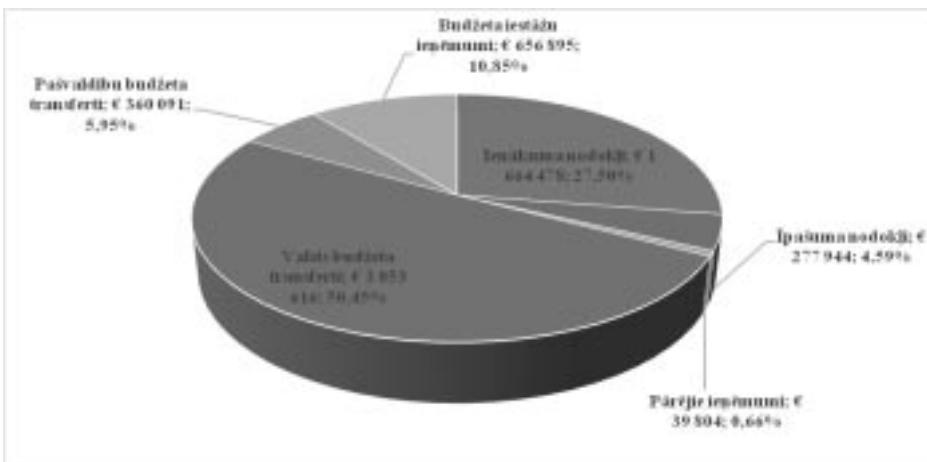
28.janvāra Vilakas novada domes sēdē deputāti vienbalsīgi pieņēma novada pašvaldības budžetu 2021.gadam, atzīstot, ka tā plānošana bija izaicinājumu pilna. To ietekmēja gan epidemioloģiskā situācija un ar to saistītie ierobežojumi, gan iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārdale starp valsti un pašvaldībām, gan jaunā administratīvi teritoriālā reforma, kas stāsies spēkā 2021.gada 1.jūlijā.

Budžetu plānoja, ievērojot iestāžu pamatvajadzību izdevumus un paredzot finansējumu jau iesāktajiem Eiropas Savienības (ES) struktūrfondū un citu fondu projektiem. Budžeta plāna 2021.gadam nodrošināts papildu finansējums minimalās mēneša darba algas celšanai līdz 500 euro, pedagoģisko darbinieku atalgojuma palielināšanai no 750 uz 790 euro, kā arī garantētā minimālā ienākuma pabalsta palielināšanai.

Vilakas novada pašvaldības budžets 2021. gadam sastāv no pamatbudžeta, kā arī ziedojumu un dāvinājumu budžeta. Tas balstīts uz ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam, kurā atspoguļots pašvaldības ilgtermiņa redzējums, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes, kā arī uz Vilakas novada attīstības programmu 2018.–2024.gadam.

Iedzīvotāju skaitam samazinoties vidēji gadā par 123 cilvēkiem, salīdzinot ar 2017.gadu, tas sarucis par 11,45%. Bezdarba līmenis Vilakas novadā pēc Nodarbinātības valsts aģentūras informācijas uz 2020.gada 31.decembri sasniedza 10,4% (reģistrēti 296 bezdarbnieki). Neskatoties uz to, pēc Lursoft informācijas novadā 2020.gadā ir reģistrēti deviņi jauni uzņēmumi (astoņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību un viens individuālais komersants), tomēr seši uzņēmumi ir likvidēti. Kopumā Vilakas novadā darbojas 343 dažādu tiesisko formu juridiskas personas. Vērtējot uzņēmēdarbības izplatību novada teritorijā, visvairāk uzņēmēju ir Šķilbēnu pagastā - 82, otrā vietā ir Vilakas pilsēta - 56, bet vismazāk uzņēmēju ir Žīguru pagastā - 22 un Kupravas pagastā - 16.

Pamatbudžeta ieņēmumi būs mazāki

Ieņēmumi. Šogad budžetā kopsummā plānots iekasēt EUR 6 052 828, kas ir mazāk nekā bija plānots ienēmēt 2020.gadā (EUR 6 805 510). Pašvaldības pamatbudžeta kontu atlukums uz 2021.gada 1.janvāri bija EUR 798 266.

Vairāk pelnīs, sniedzot maksas pakalpojumus

Vislielāk ieņēmumu daļa šogad plānota no **VALSTS BUDŽETA TRANSFERTIEM** (50,45% no kopējiem ieņēmumiem jeb EUR 3 053 616), kas ir par EUR 917 576 jeb 23,11% mazāk nekā 2020.gada sākumā ieplānots. Tajā skaitā valsts mērķdotācija pedagogu un treneru darba samaksai un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām ir plānoti EUR 712 703. Mērķdotācija mācību grāmatu un līdzekļu iegādei plānota EUR 10788 apmērā, mērķdotācija brīvpusdienu nodrošināšanai 1.-4.klasses skolēniem - EUR 12 300, mērķdotācija asistenta pakalpojumu nodrošināšanai no Labklājības ministrijas - EUR 32568, mērķdotācija feldšeru un veselības punktu uzturēšanai - EUR 16 631, mērķdotācija tautas mākslas kolektīvu vadītāju darba samaksai - EUR 8 838, kā arī pārējās dotācijas - EUR 205284. Mērķdotācija pašvaldību autoceļu un ielu uzturēšanai paredzēta EUR 248 288 apmērā. No valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētajiem projektiem būs EUR 139 042.

Savukārt dotācija no **PAŠVALDĪBU IZLĪDZINĀŠANAS FONDA** plānota EUR 1 667 174 apmērā, kas ir par 11,25% mazāk nekā 2020.gada sākumā ieplānots.

27,5% no budžeta ieņēmumiem jeb EUR 1 664 478 plānots iekasēt no **IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMA NODOKLIEM**, kas ir par EUR 67 056 jeb 3,87% mazāk nekā bija plānots 2020.gadā.

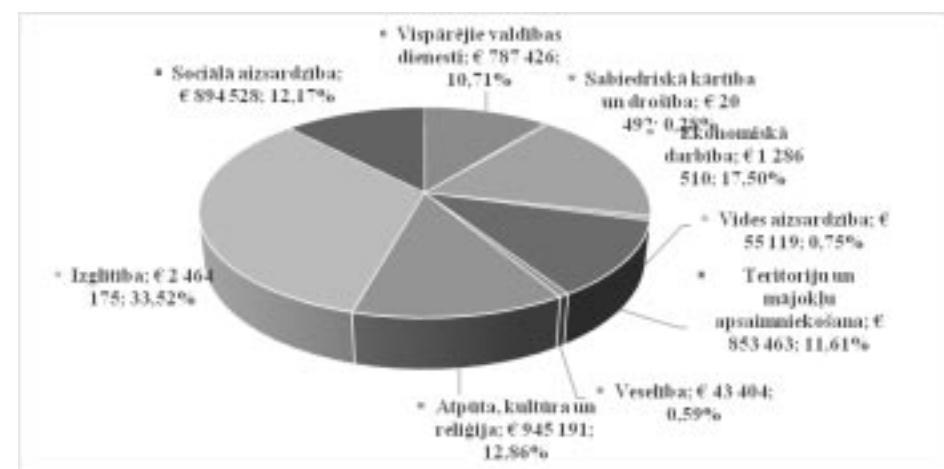
Trešā pēc lieluma ienākumu sadāja (**EUR 656 895** jeb 10,85%) novada budžetā būs **PAŠVALDĪBAS BUDŽETA IESTĀŽU IEŅĒMUMI** par maksas pakalpojumiem un citiem ieņēmumiem, kas ir par EUR 33 571 jeb 5,39% vairāk nekā plānots. Šos ieņēmumus veido maksas par izglītības pakalpojumiem - EUR 15860, ieņēmumi par nomu un īri - EUR 84 191, tanī skaitā ieņēmumi par zemes nomu - EUR 44 981, ieņēmumi par pārējiem budžeta iestāžu sniegtais maksas pakalpojumiem - EUR 538 902, kā arī citi maksas pakalpojumi - EUR 26 354.

PAŠVALDĪBU BUDŽETU TRANSFERTI novada budžetam pievienos vēl EUR 360 091 jeb 5,95% no kopējiem budžeta ieņēmumiem, kas ir par EUR 234 830 jeb 187,47% vairāk nekā 2020.gada sākumā tika ieplānots.

Savukārt no **IPAŠUMA NODOKLIEM** plānots iekasēt EUR 277 944 (4,59%), kas ir par EUR 15 475 jeb 5,9 % vairāk nekā plānots (trūcīgām ģimenēm, maznodrošinātām personām un daudzērnu ģimenēm joprojām piemēros nodokļu atvieglojumus).

PĀRĒJOS IEŅĒMUMUS EUR 39804 (0,66%) apmērā veido valsts un pašvaldības nodevas, naudas sodi un sankcijas, kā arī ieņēmumi no pašvaldības īpašuma pārdošanas.

Jostu savilkls nedaudz ciešāk

Izdevumi. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kad gada sākumā no budžeta bija ieplānots iztērēt EUR 8 522 321, šī gada budžeta tēriņi gaidāmi mazāki - **EUR 7 350 308** (neieskaitot Valsts kases aizņēmumu pamatsummas atmaksas). 2021.gadā pašvaldība plāno aizņemties vēl **EUR 951 691** dažādu projektu realizēšanai. Savukārt aizņēmumu atmaksai budžetā ieplānoti **EUR 432 608**.

Prioritāte – izglītība un ekonomiskā darbība

Visvairāk naudas **EUR 2 464 175** šogad atvēlēs **IZGLĪTĪBAI**. Tanā skaitā: pirmsskolas izglītības iestādēm - EUR 368898; novada pamatskolām un vidusskolām - EUR 1 856655; Vilakas Bērnu un jaunatnes sporta skolai - EUR 102 775; Vilakas Mūzikas un mākslas skolai - EUR 146 602; norēķiniem par citu pašvaldību izglītības sniegtais pakalpojumiem - EUR 100000; Izglītības, kultūras un sporta pārvaldei - EUR 106 584 (no tiem kultūrai EUR 40 873). Izglītības, kultūras un sporta pārvalde šogad īsteno vairākus projektus: "Atbalsts priekšlaicīgās mācību pārtraukšanas samazināšanai", "Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs"; "Latvijas skolas soma"; "Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai".

Izglītības papildus pakalpojumiem, tostarp skolēnu ceļa izdevumu segšanai, skolēnu pārvadājumiem un tamlīdzigi atvēlēti EUR 72 388.

Otrā lielākā budžeta tēriņu sadāja būs novada **EKONOMISKĀ DARBĪBA**, kam iecerēts iztērēt **EUR 1 286 510**, kas ir par EUR 807 699 jeb 38,57% mazāk nekā bija ieplānots 2020.gadam. Tie būs izdevumi novada valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalošanas centra vajadzībām - EUR 16 109; topošu un jauno uztvērējumu projektu konkursam - EUR 16000; būvvaldes uzturēšanai - EUR 24 972; algotiem pagaidu sabiedriskajiem darbiem - EUR 53 488; Vilakas novada ielu un ceļu rekonstrukcijai - EUR 338 694.

Sogad novadā plānoti šādi darbi: Dārzu ielas dubultās virsmas apstrāde (0,586 km), Jaunatnes ielas (Parka - Abrenes) dubultās virsmas apstrāde (0,258 km), Jaunatnes ielas (gar kapiem) dubultās virsmas apstrāde (0,647 km); Klavu ielas dubultās virsmas apstrāde (0,134km), Krasta ielas dubultās virsmas apstrāde (0,151km), Tautas ielas dubultās virsmas apstrāde (0,54km); Ziedu ielas dubultās virsmas apstrāde (0,415km); Ostratu ielas dubultās virsmas apstrāde (0,37km). Tāpat EUR 21334 atvēlēti dabas parkam "Balkanu kalni", kā arī vairāku projektu realizēšanai - Latgales programmas projektam "Uzņēmējdarbības attīstība Austrumu pierobežā" - EUR 533051; projektam "Green Palette" - EUR 34 033; projektam "Green Way" - EUR 30 002.

Autoceļu fonda līdzekļus pašvaldības ceļu un ielu uzturēšanai EUR 205 827 sadalīs šādi: Vilakas pilsētai - EUR 39003; Kupravas pārvaldei - EUR 18 568; Mednevas pārvaldei - EUR 25577; Susāju pārvaldei - EUR 21 134; Šķilbēnu pārvaldei - EUR 38 068; Vecumu pārvaldei - EUR 15 518; Žīguru pārvaldei - EUR 15 934; novada kopējiem attīstības projektiem - EUR 74 486; citām aktivitātēm - EUR 7 248.

Rekonstruēs Upītes tautas namu

Trešā lielākā budžeta izdevumu sadāja ir "**ATPŪTA, KULTŪRA, SPORTS UN RELIGIJA**", kam ieplānots iztērēt **EUR 945 781**. Novada muzeju darbības nodrošināšanai atvēlēti EUR 87231. Piektā Starptautiskā mākslas plenēra "Valdis Bušs 2021" organizēšanai ieplānoti EUR 9 000. Šogad noslēgties projekts "Vilakas Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcas ērģēļu restaurācija", kas izmaksās EUR 9 934. Novada sporta pasākumu un aktivitāšu nodrošināšanai ieplānoti EUR 24 154. Vilakas novada bibliotēku darbības nodrošināšanai - EUR 118 677. Kultūras un tautas namiem, centriem un pasākumiem atvēlēti EUR 644 263, tostarp pašdarbibas kolektīvu un pulciņu vadītāju atalgojumam EUR 34 223. Nemateriālās kultūras mantojuma centrs "Upīte" īstenos Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas programmas projektu "Neighborhood together" ("Kaimiņi kopā"), kā arī rekonstruēs Upītes tautas namu, kam atvēlēts finansējums EUR 419 000 (EUR 377 100 no fonda). Jauniešu un iniciatīvu centra vajadzībām ieplānoti EUR 39315.

Ceturtie pēc apmēra ir **SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS** izdevumi. Tie 2021.gadā ieplānoti **EUR 894 528** apmērā. Asīgnējumi sociālajai aizsardzībai EUR 123 557 paredzēti pabalstiem un palīdzībai pašvaldības maznodrošinātajiem iedzīvotājiem. Transfertiem citām pašvaldībām sociālo funkciju nodrošināšanai atvēlēti EUR 20 540. Sociālās palīdzības dienesta uzturēšanai ieplānoti EUR 126 618, bet bāriņtiesai - EUR 53 493. 2021.gadā pašvaldība nodrošinās asistenta pakalpojumus personām, kurām noteikta pirmā vai otrs grupas invaliditāte. Šim mērķim atvēlēti EUR 32 568. Vilakas novada sociālās aprūpes iestāžu uzturēšanai un labiekārtošanai ieplānoti EUR 450 393.

Pašvaldība turpinās īstenot projektu "Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide un attīstība Vilakas novadā" (EUR 63 465).

* Turpinājums 10.lpp.

Baltinavas novada domē

14. janvāra ārkārtas sēdes lēmumi Apstiprina budžeta izpildi, kontu un kases atlikumu

Apstiprināja 2020.gada budžeta izpildes, kontu un kases atlikumu, apstiprinot pašvaldības pamatbudžeta iegūtējumus 2020.gadā 1 638 531 eiro apmērā, izdevumus 1 580 099 eiro apmērā, ar kases apgrozamo līdzekļu atlikumu 435 137 33 eiro apmērā.

Nosaka ienākumu slieksni

Pieņemta Baltinavas novada domes saistošos noteikumus "Par maznodrošinātās mājsaimniecības ienākumu slieksni noteikšanu Baltinavas novadā" - pirmajai un vienīgajai personai mājsaimniecībā - 354 eiro mēnesī, pārējām - 247 eiro mēnesī.

Apstiprina nolikumu

Apstiprināja Baltinavas novada pašvaldības nolikumu "Baltinavas novada amatpersonu un darbinieku atlīdzības un sociālo garantiju nolikums".

Apstiprina amata vienības un amatalgas

Apstiprināja Baltinavas novada domes un Baltinavas pašvaldības iestāžu amatpersonu un darbinieku amata vienību un amatalgu sarakstu 2021.gadam, - Sociālā dienesta, domes, vidusskolas, pirmsskolas izglītības iestādes, ēdināšanas bloka, bāriņtiesas, kultūras nama un mūzikas un mākslas skolas.

Apstiprina dalību projektā

Apstiprināja Baltinavas novada pašvaldības dalību programmā "LED apgaismojums bez investīcijām un riskiem" ESCO projekta.

28.janvāra sēdes lēmumi

Apstiprina saistošos noteikumus

Apstiprināja Baltinavas novada domes saistošos noteikumus "Par Baltinavas novada pašvaldības budžetu 2021.gadam".

Apstiprina izmaksas savstarpējos norēķinos

Apstiprināja Baltinavas vidusskolā pēc naudas plūsmas uzskaitītos izdevumus 2020.gadā un atbilstošās viena izglītojamā uzturēšanas izmaksas, kas piemērojas savstarpējos norēķinos ar citām pašvaldībām 2021.gadā - 107,90 eiro mēnesī.

Apstiprināja Baltinavas pirmsskolas iestādē pēc naudas plūsmas uzskaitītos izdevumus 2020.gadā un atbilstošās viena izglītojamā uzturēšanas izmaksas, kas piemērojas norēķinos ar citām pašvaldībām - 129,76 eiro mēnesī.

Apstiprina likmes

Apstiprināja darba stundas tarifa likmi Balvu novada vēlēšanu komisijas un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļiem 2021.gada Balvu novada domes vēlēšanu sagatavošanā: Balvu novada vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs - 5,97 eiro, komisijas sekretārs - 5,68 eiro, komisijas loceklis - 4,06 eiro; Balvu novada iecirkņu vēlēšanu komisiju locekļiem: komisijas priekšsēdētājs - 5,1 eiro, komisijas sekretārs - 4,87 eiro, komisijas loceklis - 3,71 eiro.

Apstiprināja kompensācijas izdevumu apmērus vēlēšanu komisijas loceklu un iecirkņu vēlēšanas komisiju loceklu ēdināšanas izdevumiem balsošanas un balsu skaitīšanas laikā

- 6 eiro dienā. Pašvaldības 2021.gada budžetā paredzēja finansējumu Balvu novada Vēlēšanu komisijas un iecirkņu komisijas darbības nodrošināšanai 2021.gadā Balvu novada domes vēlēšanu sagatavošanai un norises organizēšanai proporcionāli Baltinavas novada teritorijas iedzīvotāju skaitam atbilstoši iedzīvotāju reģistra datiem.

Sadala valsts mērķdotācijas

Saņemto valsts kultūras centra finansējumu (kopējā mērķdotācijas summa 1604 eiro) sadalīja trim kolektīvu vadītājiem

- Baltinavas jautkajam korim - 802 eiro gadā, Baltinavas etnogrāfiskajam ansamblim - 401 eiro gadā, aušanas pulciņam - 400 eiro gadā.

Sadala mērķdotāciju interešu izglītībai

Saņemto valsts mērķdotāciju (kopējā saņemtās mērķdotācijas summa 5864 eiro) sadalīja interešu izglītības programmu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātājām iemaksām laika posmā no šī gada 1.janvāra līdz 31.augustam: Baltinavas vidusskolai - 4427 eiro, Baltinavas Mūzikas un mākslas skolai - 1437 eiro.

Piešķir finansējumu "Boņuks 2020" balvai

Piešķīra finansiālo atbalstu 150 eiro apmērā SIA "Austrumlatvijas koncertzāle" organizētajam kultūras pasākumam "Latgaliešu kultūras gada balvas "Boņuks 2020"" organizēšanai.

Apstiprina projekta tāmi

Apstiprināja ESF "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai" projekta (PuMPuRs) budžeta izdevumu tāmi.

Aktualizē pretkorupcijas risku plānu

Aktualizēja "Korupcijas risku analīzes un pretkorupcijas pasākumu plānu Baltinavas novada pašvaldībā 2018.-2020. gadam" līdz 2021.gada 1.jūlijam.

Aktualizē Investīciju plānu

Aktualizēja Baltinavas novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam Investīciju plānu 2021.gadam. Nemot vērā apstākli, ka 2021.gadā veicama administratīvi teritorilā reforma un Baltinavas novada pašvaldība tiks apvienota ar Balvu, Viļakas un Rugāju novada pašvaldībām, tālākā Baltinavas novada pašvaldības Attīstības programmas izstrāde tiek apturēta un pagarināta Baltinavas novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam darbība, aktualizējot Investīciju plānu.

Izdara izmaiņas

Izdarīja izmaiņas Novērtēšanas un izsoļu komisijas sastāvā. Atbrīvoja Gunti Punduru no darba Novērtēšanas un izsoļu komisijā un par Novērtēšanas un izsoļu komisijas loceklī atjaunoja Inesi Kaņepi, nodokļu administratori un nekustamā īpašuma speciālisti.

Nodod atsavināšanai

Nolēma uzsākt kustamās mantas mikroautobusa "Ford Tranzit" atsavināšanas procedūru.

Izdara grozījumus

Izdarīja grozījumus 2020.gada 22.oktobra lēmumā par Goda balvas "Baltinavas novada lepnumis 2020" rezultātu apstiprināšanu un Atzinības rakstu piešķiršanu. Nolēma dzēst lēmuma otrs daļas ceturto punktu - par novada domes Patei-

cības piešķiršanu par ieguldījumu literārajā jomā un dzejas popularizēšanu.

Apstiprina pasākumu plānu

Neraugoties uz pašreizējiem ierobežojumiem pasākumu organizēšanā, apstiprināja Baltinavas novada kultūras nama pasākumu plānu 2021.gadam, piešķirot 7480 eiro.

Atsavinās nekustamo īpašumu

Nolēma atsavināt Baltinavas novada pašvaldībai piederošā nekustamo īpašumu Dārza ielā 16, Baltinavā, rakstiskā izsolē ar augšupejošu soli. Izsoles sākumcenu noteica 2100 eiro apmērā.

Atzīst par nenotikušu

Atzina par nenotikušu Baltinavas novada domei piederošā nekustamā īpašuma "Kristīgā speciālā internātskola" otro izsolī. Noteiktajā termiņā līdz 2020.gada 7.decembrim neregistrējās neviens izsoles dalībnieks, līdz ar to izsole atzistama par nenotikušu.

Lemj par parāda atmaksu

Nolēma sastādit vienošanās grafiku par komunālo pakalpojumu parāda atmaksu, jo fiziska persona, kura irē Baltinavas novada pašvaldības dzīvokli, saņem ūdenssaimniecības pakalpojumus, nav ilgstoši maksājusi ne īres maksu, ne arī pakalpojumu par ūdeni.

Apstiprina konkursa nolikumu

Apstiprināja "Baltinavas sniega skulptūru konkursa" nolikumu.

Nosaka zemes lietošanas mērķi

Izdarīja grozījumus Baltinavas novada domes 2020.gada 29.decembra lēmumā par nekustamā īpašuma sadalīšanu, lietošanas mērķu noteikšanu. Zemes vienībai 1 ha platībā noteica zemes lietošanas mērķi - rūpnieciskā ražošana, zemes vienībai 3,1259 ha - zeme, uz kurās notiek saimnieciskā darbība, ir lauksaimniecība.

3.februāra ārkārtas sēdes lēmumi

Apstiprina paku saturu

Ārkārtas domes sēdē lēma par pārtikas paku nodrošinājumu ārkārtējās situācijas un attālināto mācību procesa laikā: 1.-4.klašu skolēniem (no 25.janvāra līdz 5.februārim), 5.-6.klašu skolēniem (no 11.janvāra līdz 5.februārim) un 7.-12.klašu skolēniem (no 4.janvāra līdz 5.februārim). Ar pārtiku skolēnus nodrošināja uzņēmumi SIA "Pietālava", SIA "Marijas centrs" un a/s "Rankas piens".

1.-4.klašu skolēni pārtikas pakā saņēma: sautētu cūkgāļu 0,325 g, cīsuņus "Boņuks" 0,370 g, cepumus "Selga" 0,180 g, griķus 1 kg, cukuru 1 kg, eļļu 1 l, jogurtu 1 l.

5.-6.klašu skolēni pārtikas pakā saņēma iepriekšminēto, turklāt vēl makaronus 0,5 kg, iebiezīnāto pienu ar cukuru 0,397 g, miltus 2 kg, olas 10 gab., biezpienu 0,2 kg, krējumu 0,5 kg, sviestu 0,2 kg.

7.-12.klašu skolēni saņēma iepriekšminēto, turklāt vēl sardes "Doktora" 0,450 g, pupiņas 1 kg.

Nosaka darba samaksu

Noteica darba samaksu saskaņā ar MK noteikumiem no 1.janvāra līdz 31.augustam: Baltinavas vidusskolas direktoram - 1112 eiro mēnesī, Baltinavas Mūzikas un mākslas skolas direktorei - 1056 eiro mēnesī.

Pašvaldība pārdod pirti

Baltinavas novada dome izsolē pārdod sabiedrisko pirti, kas pieder novada pašvaldībai un ir tās nekustamais īpašums.

Diskusijas, vai pašvaldībai jāuztur pirts, kas nes zaudējumus, Baltinavā virmoja jau ilgāku laiku. Punktu diskusijām pielika Covid-19 pandēmija, sakārā ar ko pirti pērn pavasarī uz laiku slēdza. Vasarā, kad ierobežojumi tika mīkstināti, dažus mēnešus pirts vēl darbojās, tad atkal ierobežojumi kļuva stingrāki, pirti atkal slēdza un tā nedarbojās. Novada domes priekšsēdētāja Sarmīte Tabore atzīst, ka pašvaldība pirti pārdod ne tikai Covid-19 ierobežojumu dēļ, bet arī tādēļ, ka pēdējos pāris gados to apmeklēja ļoti maz klienti – pieci - seši cilvēki, līdz ar to pirts apmeklējums vienam klientam izmaksāja 10 eiro, bet reāli pirts pašizmaka bija vēl lielāka - vairāk nekā divdesmit eiro vienam cilvēkam. Starpību sedza pašvaldība, tādēļ pirti, kas sastāv no trim ēkām un zemes gabala, nolemts realizēt izsole.

Baltinavas pirts. Pašvaldībai nekustamais īpašums kļuvis lieks.

Dome anulē Pateicību

Baltinavas novada dome anulējusi novada domes Pateicību novada iedzīvotājai LĪGAI SLIŠĀNEI par ieguldījumu literārajā jomā un dzejas popularizēšanu.

Baltinavas novada dome 2020.gada 22.oktobrī apstiprināja Goda balvas "Baltinavas novada lepnumis 2020" rezultātus. Ar novada domes lēmumu grupai novada iedzīvotāju bija plānots pasniegt Goda balvu "Baltinavas novada lepnumis 2020" un novada domes Atzinības un Pateicības rakstus. Taču sakarā ar pandēmiju valsts svētkos 18.novembrī to nevarēja izdarīt. Pašreiz apbalvoto godināšana plānota 4.maijā, valsts Neatkarības dienā, bet pa šo laiku ir bijis nepatikams incidents sociālajos tīklos, kur balvas nominante Līga Slišāne Joti nekorekti izteicās gan par Baltinavas novada domes deputātiem, gan par novada pašvaldības darbiniekiem, kā arī par novadu kopumā. Jautājumu izskatīja Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejā un virzīja uz domi ar ieteikumu šo personu, kura sociālajos tīklos uzvedās nekorekti, izņemt no apbalvojamo saraksta. Dome šo ieteikumu apstiprināja.

Līga Slišāne lēmumu komentēja šādi: "Pirmkārt, es nejūtos kā Baltinavas lepnumis, bet, otrkārt, man vispār ir skeptiska attieksme pret apbalvojumiem kā tādiem."

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Vārds psihologam

Kā mūs ietekmē dzīve tiešsaistē

Zinaida Logina

Kā darbs un mācības tiešsaistē, un komunikācija nevis klātienē, bet dažādās interneta platformās ietekmē jauniešus un viņu ģimenes? Vai un kā dzīve tiešsaistē saasina dažādas problēmas? Uz šiem jautājumiem atbildi sniedz pusaudžu psihoterapeits, pusaudžu un jauniešu psihoterapijas centra vadītājs ar magistra grādu psiholoģijā un teoloģijā NILS SAKSS KONSTANTINOVS. Viņš ar attālināto vieslekciju uzstājās Biznesa augstskolā "Turība", piesaistot interesentus no visas Latvijas.

Šobrīd daudzi meklē atbildes uz nezināmiem un satraucošiem jautājumiem, un viens no tiem - kā jauniešu un pieaugušo dzīvi ietekmē darbs un mācības tiešsaistē. Pandēmijas laikā pasaule kļuvusi, ja tā var teikt, digitāla. Tāpēc svarīgi zināt, kā rīkojas smadzenes, kā tās pasargāt no riskiem iedzīvoties potenciālās mentālās veselības grūtībās?

Jauniešiem vairāk cieš psihe

Nesen Latvijā veikts pētījums, kurā piedalījās 1600 cilvēki vecumā no 14 līdz 25 gadiem. Tas liecina, ka 72% jauniešu pēdējo divu nedēļu laikā saskārušies ar psiholoģiskām veselības problēmām. Visbiežāk minētas grūtības mācīties, nomāktība, depresija, uzmācīgas domas, aizkaitināmība, datorspēles, sēdēšana sociālajos tīklos, bezmīgs, problēmas ar ēšanu, trauksme, panikas lēkmes. Kā atzīmēja lektors, šie dati ir diezgan līdzīgi tiem, kādi ir visā pasaule. "Šobrīd trīs no četriem jauniem cilvēkiem atzinuši, ka viņiem vajadzīga palīdzība. Ja vīrusa infekcija uz šis vecuma grupas cilvēkiem iedarbojas saudzīgāk, tad psihe ir tā daļa, kura cieš visvairāk," atzina lektors. Turklāt par šo problēmu satraucas ne tikai Latvijā, bet arī citviet pasaule. "Manuprāt, to var izskaidrot ar vienkāršām lietām, - mēs kā cilvēciskas būtnes attīstāmies. Jau no pirmajām dzīves dienām esam radīti, lai dzīvotu attiecībās, lai būtu kopā ar citiem cilvēkiem. Smadzenēs ir vesela rinda dažādu sarežģītu mehānismu, kas regulē šo procesu. Piedzimstot bērna smadzenes sinhronizējas ar mammais smadzenēm, lai jautu ar viņu izveidot kontaktu, paužot emocijas. Arī tālāk izdzīvošana ir atkarīga no citiem cilvēkiem," ar zinātnē balstītiem faktiem pierāda psihoterapeits.

Kas samazina stresu?

Ja cilvēka smadzenes piedzīvo kādu apdraudējumu izdzīvošanai, iedarbojas stresori. Stress smadzenēs skar reģionus, kas ir atbilstīgi arī par attiecību veidošanu. "Izdīvošanai fundamentālākās lietas ir, kā mēs veidojam attiecības, kā mēs tiekam galā ar stresu, kā mēs regulējam savas emocijas, kā mēs redzam paši sevi un pasauli. Tās veido visu mūsu dzīvi. No pirmās pieredzes būs atkarīgs, cik droši vai nedroši veidojam attiecības ar citiem. Kāds stresu atvairīs, noskrienot krosu, cits varbūt piedzīsies, lai nākamajā dienā piedzīvotu vēl lielāku stresu. Ja kādam uzņāk skumjas, viens ar tām tiks galā ātri, citam tas var ieilgt un pāriet depresijā. Arī pasauli un sevi tajā vieni redzēs pozitīvā gaismā, citi - negatīvā," skaidro lektors. Viņš parāda smadzenu attīstību laika posmā no 5 līdz 20 gadiem un secina, ka pusaudžiem tās vēl ir nenobriedušas, līdz ar to visas iepriekšminētās svarīgās lietas dzīvē tikai veidojas, tāpēc viņi ir joti jūtīgi pret visām pārmaiņām. Kad pusaudzis piedzīvo pubertāti, viņš novēršas no mājām un vecākiem, sāk meklēt kontaktus ārpus tām. Svarīgāki kļūst draugi, jo ar tiem veidojas attiecības, to klātbūtnē mazinās stress. Tā pusaudzim kļūst tāda kā nopietna izdzīvošanas vajadzība. Kā katrā vecumā, ja kaut kas nenotiek tā, kā plānots, ar stresu kaut kā jātiekt galā. Mazam bērnam to mazināt palīdz mamma, paņemot viņu rokās. Pusaudžu vecumā tā vairs nenotiek. Normālā situācijā viņiem stresu palīdz mazināt draudzēšanās, sasniegumi un hobiji, vecāku atbalsts, fiziskā slodze, būšana ārpus mājas, režīms un struktūra, nākotnes vīzija. "Kas notiek pandēmijas situācijā? Paliek vien draudzēšanās un vecāku atbalsts. Taču arī vecāki piedzīvo stresu. Draudzēšanās pārsvarā notiek virtuāli, pusaudži jau tagad visu laiku pavada digitālajās ierīcēs, turklāt uz tām pāriet arī citas dzīves sfēras, piemēram, mācības skolā," šī brīža situāciju skaidro lektors.

Svarīga ir motivācija

Viņš saka, ka mentālā veselība ir saistīta ar motivāciju. Katrs vārds, kustība, doma ir saistīta ar motivāciju. "Strādājot pusaudžu un jauniešu psihoterapijas centrā, esmu ievērojis, ka ģimenes sūdzas pārsvarā par vienu un to pašu, - ka pusaudzim kaut ko darīt trūkst motivācijas, viņi negrib pat mācīties. Taču motivācija

ir joti svarīga! Kas notiek? Motivāciju smadzenēs regulē dažādi procesi, - ir ārējā, iekšējā motivācija. Man jautā, vai komunikācija tiešsaistē līdzinās komunikācijai dzīvē? Veikti pētījumi, kuri apliecinā, ka spēcīgāk smadzenes strādā, darbojoties klātienē. Interneta vidē cilvēkam darbojas citi smadzeņu reģioni," skaidro psihologs. Piemēram, runājot *Zoom* konferencē, smadzenes nogurst ātrāk nekā sarunājoties klātienē, un cilvēks ātrāk jūtas iztukšots. Satiekot draugus klātienē, jūtāmies relaksētāk un mierīgāk, nekā ar viņiem runājot interneta vidē. Tas saistīts arī ar dzirdes procesiem, - ja visas skaņas nāk no viena skaļruņa, smadzenes apjūk un, lai visu izprastu, tām jāpieliek lielākas pūles. Jo pierasts, ka, runājot vairākiem cilvēkiem telpā, skaņa nāk no dažādām pusēm. Tagad gan ir radīts tāds kā filtrs, kas *Zoom* konferencēs skaņu it kā izmētā, lai smadzenēm būtu vieglāk.

Savs attēls ekrānā rada trauksmi

Lektors Nils Sakss uzskata, ka liela nozīme ir arī mūsu galvenajai manai - redzei. Ja cilvēki runājot skatās viens uz otru, viņu smadzenes it kā sinhronizējas. Tiešsaistē nekas tāds nevar notikt tāpēc, ka nevar izveidot acu kontaktu, jo kameras atrodas augstāk nekā acis. Notiek nobīdes arī laikā, jo video ceļo ātrāk nekā skaņa, un smadzenes patērē daudz vairāk laika procesa analīzei. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc cilvēks pie ekrāna ātrāk nogurst. "Arī tas, ka ekrānā mēs redzam paši sevi, rada sociālo trauksmi. Mēs skatāmies uz sevi kā spoguļu un sākam uztraukties, kā izskatāmies. Meklējam labāku leņķi savam izskatam, domājot, kā citi mūs redz. Īpaši tas svarīgi jauniem cilvēkiem. Vēl ir virkne lietu, ko mēs tiešsaistē nevaram pieredzēt, - tie ir pieskārieni, oža, neverbālā komunikācija, kopīgas aktivitātes, kopīgas māltītes," saka lektors. Satiekoties jauni cilvēki komunikācijā ir joti aktīvi, bet tagad tas nav iespējams. Ko var secināt? To, ka komunikācija tiešsaistē nevar aizstāt komunikāciju reālajā dzīvē. Taču darbam tiešsaistē ir arī savi plusi. Ir grupas, kurām attālināta dzīve patik labāk un ļauj sasniegt augstākus rezultātus, piemēram, ja jaunietis skolā cieta no mobinga, bet mājās var strādāt mierīgi, un sekmes uzlabojas. Minuss: nav noslēpums, ka jaunieši, īpaši meitenes, daudz laika pavada sociālajos tīklos, un tas bieži vien rada mentālās problēmas, piemēram, rodas ēšanas traucējumi.

Smadzenes netiek galā ar spriedzi

Psihologs ir pārliecināts, ka šobrīd spriedzei esam pakļauti visi, un jādomā, kā ar to tikt galā. Viņš min kādu piemēru no pētījuma, kad spriedzei ir pakļauti jauni cilvēki, kuriem smadzenes vēl ir jūtīgā attīstības posmā. Ko likt preti? Tās ir tikšanās ar draugiem, vecāku atbalstu, svaisgaiss, fiziskās kustības, labs ēdiens. Taču pandēmijas ierobežojumi daudz ko aizliez, īpaši tikšanos ar draugiem, tā radot stresu. Tāpēc smadzenes netiek galā ar spriedzi, problēmas pieaug. Tās var būt gan mentālās, gan fiziskās veselības problēmas. Vairums fizisko problēmu ir tieši saistītas ar stresa iedarbību uz smadzenēm. Problemām ir arī sociāls raksturs, reizēm tā ir vardarbība ģimenē, alkohola lietošana. Tas ietekmē skolēnumus. "Rodas jautājums, - kā rīkoties? Uz mentālo veselību jāskatās, kā to iesaka ārsti - vajag konstatēt, jaunietis ir vesels vai slims. Tad jāmēģina noteikt diagnozi un ārstēt. Ja cilvēks jūtas slīkti, tā ir depresija, kurai palīdz medikamenti. Taču, lai kā cilvēku ārstētu, problēmas strauji turpina pieaugt, un to saasina pandēmija. Cilvēkiem mēdz būt garastavokļa, uzvedības un domāšanas traucējumi. Ja kādam ir uztraukums, bailes, nomāktība, trauksme, tie ir garastavokļa traucējumi. Savukārt uzvedības traucējumi būs, ja ir agresija, vielu lietošana, bet domāšanas traucējumi būs, ja māc netipiskas domas, cilvēks redz un dzird lietas," skaidro lektors. Aizejam pie ārsta un sakām – sāp galva. Ārsts zina, ka tā var sāpēt no joti daudziem iemesliem. Piemēram, depresija var piemeklēt gan 80-gadīgu vecmāmiņu, kura dzīvo pansionātā un ir zaudējusi visus tuviniekus, līdz ar to interesu par dzīvi, gan piecpadsmitgadīgu, ārēji veiksmīgu pusaudzzi, kurš labi mācās un spēlē basketbolu, bet izjūt trauksmi, bažas par savu seksualitāti, gan 45-gadīgu karjeras sievieti ar trīs labiem bērniem, bet šajā dzīves posmā lieto alkoholu, jo nejūt prieku par savu eksistenci. Katram, lai izārstētu depresiju, būs vajadzīga cita pieeja. Taču cilvēkiem, kuriem ir viena problēma, parasti atklājas arī citas.

Ar diagnozi jābūt uzmanīgiem

"Mums ir daudz mītu, kas saistīti ar mentālo veselību, tāpēc ar diagnozes noteikšanu jābūt joti uzmanīgiem. Nevar visu likt un kārtot kaut kādās kastītēs, kā rakstīts mācību grāmatās, jo cilvēka smadzenēs ir aptuveni 100 miljardi neironu, 100 triljoni sinapšu un 300 reižu vairāk savienojumu nekā zvaigžņu mūsu

galaktikā. Smadzenes ir joti sarežģitas, tāpēc grūti noteikt, kur veidojas, piemēram, depresija. Šobrīd zinātne vēl ir tālu, lai noteiktu, kā visi šie savienojumi izraisa kaut ko no tā, ko saucam par mentālo veselību. Vēl nav skaidrs, kāpēc viens jaunietis būs joti noskumis un pārstās mācīties, savukārt cits tādā pašā situācijā būs priecīgs un nepakļausies grūtībām," zina teikt psihologs. Tas vēl nav skaidrs, tāpēc drizāk jādomā par vidi, kas veido šo personu, un to, kā vide ietekmē cilvēku. Svarīgi ikviename uzturēt veselību, uz slimību nevajadzētu koncentrēties. Jāsaprot, ka mentālās veselības problēmas nav tas, ka smadzenēs kaut kas aizgājis greizi. Varbūt tas saistīts ar attiecībām, kuras veidojam nedroši, tā nonākot pie izvairīšanās satikties ar cilvēkiem? Ir pusaudži, kuri pat pārstāj iziet no mājām. Ja mēs nezinām, kā tikt galā ar stresu, varam uzvesties neadaptīvi - lietot vielas, aizbēgt no mājām, pārmērīgi lietot datorspēles. Ja nevaram regulēt emocijas, sākas panika, var sev nodarīt paškaitējumu. Ja mēs negatīvi redzam sevi un pasauli sev apkārt, tas liecina par depresiju. Problemu risināšanai jāpiecie tajā limenī, kurā tās ir radušās. Ja jūtam, ka mentālās veselības problēmas radušās no attiecībām, jāskatās uz vidi, kurā tas noticis, piemēram, skolā, jo tieši tur jaunieši veido savas pirmās attiecības ārpus ģimenes. Ja saprotam, ka pie vaines ir stress, jādomā, kā to mazināt, jo ir joti daudz labu tehniku, kā stresa izpaušmes var regulēt. Līdzīgi ir arī ar emocijām. Jāatbild uz jautājumu, ko cilvēks uzskata par vērtībām, jo cilvēkam jājūtas novērtētam. "30 zinātnieku komandas no 12 pasaules valstīm izvērtēja pierādījumus un atlasīja 26 lietas, kuras var palīdzēt mazināt pusaudžu depresiju un trauksmi. Un tās ir - miegs, daba, pastaigas, fiziskās aktivitātes, pareizs uzturs, iesaistīšanās dažādos pulciņos, finanses un ekonomiskā labklājība, drošība pilstās, iekaisuma mazināšana," pētījumus zināmus dara pusaudžu un jauniešu psihoterapijas centra vadītājs Nils Sakss Konstantinovs.

Ārsta-psihoterapeita ANDRA VESELOVSKA ieteikumi pusaudžiem un viņu vecākiem

Kā pusaudzim krizes laikā klūt stiprākam

- Ir jāizstrādā efektīva dienas kārtība: obligāti izgulēties. Nesēdēt pa nakti pie datora. Labāk iet gulēt un celties vienā laikā. Laiks mācībām. Laiks fiziskai aktivitātei. Laiks pastaigai ar draugu.
- Izvirzīt labus dzīves mērķus: kļūšu stiprāks fiziski. Varu uztrenēties noskriet 10km. Mācos programmēt. Trenējos argumentēt, aizstāvēt savu viedokli. Varu iemācīties svešvalodu. Varu nesatraukties, ja vecāki ir satraukušies. Milu sevi, savu ķermenī tādu, kāds es esmu. Svarīgi, lai mērķi padarītu cilvēku stiprāku, pievilcīgāku.
- Izmācīties. Nepārmācīties. Nav jābūt teicamniekiem. Vairāk mācīties to, kas interesē, kas var palīdzēt tālāk dzīvē.
- Krizē prioritātē ir sevis saglabāšana labā fiziskā formā ar labu garastāvokli. Nav tik svarīgi apgūt perfekti visu mācību vielu.
- Obligāti komunicēt ar draugiem virtuāli.
- Obligāti katru dienu iziet ārā fiziski izkustēties.
- Pastaiga ar draugu.
- Ja vecāki ir nomākti, saspringti, tā nav jūsu vaina. Jums nav jāpādara vecākus laimīgus.
- Ja ir vajadzīga palīdzība, runājiet ar vecākiem, draugiem, zvaniet uz krizes tālruni.
- Domājiet variantus, kā krizes laikā klūt stiprākiem. Praktizējet atrastās metodes. Kas atrod metodes, padalās ar citiem.
- Krizes notiek ik pa brīdim. Ir normāli, ka ir grūti. Pārvarot krizi, varam uztrenēties tikt galā ar grūtībām. Varam klūt stiprāki. Jāatrod sava treniņu metodika.

Kā vecākiem augt kopā ar pusaudžiem

- Pieņemt, ka šobrīd var rasties papildus grūtības. Nevajag visas problēmas uzreiz atrisināt. Neprasiet no sevis un no bērniem to, ko pašreiz nevarat izdarīt.
- Prioritātē ir izdzīvošana. Pēc tam fiziskā un emocionālā veselība. Parūpējieties par sevi. Izkustieties, izstāgājieties.
- Jūs esat vajadzīgi saviem bērniem - pusaudžiem arī tad, kad viņi uz jums dusmojas, atgrūž.
- Pusaudžu reakcijas jācenšas izturēt mīlot, neatriebjoties.
- Centieties visu laiku būt kontaktā, paspēlējiet futbolu, parunājieties, uzspēlējiet kopā datorspēles.
- Vecākiem nav jābūt perfektiem.
- Bērniem nav jābūt perfektiem.
- Krizē var būt papildus grūtības. Izejot cauri grūtībām, mēs iegūstam pieredzi, kļūstam stiprāki.

(www.pusaudzis.lv)

Statistika

2020.gads Viļakas novadā

Dzimuši

2020.gadā Viļakas novada Dzimtsarakstu nodaļā reģistrēti 24 jaundzimušie (8 meitenes un 16 zēni).

No tiem:

Medņevas pagastā - 5

Susāju pagastā - 1

Šķilbēnu pagastā - 6

Vecumu pagastā - 1

Viļakas pilsētā - 8

Žīguru pagastā - 2

citā pašvaldībā deklarētā dzīvesvieta - 1

9 dzimšanas reģistri sastāditi ar paternitātes atzišanu, tai skaitā 1 dzimšanas reģistrs ar trīspusējo paternitāti,

14 bērni dzimuši, vecākiem esot savstarpejā laulībā; 1 dzimšanas reģistrs - bez ziņām par bērna tēvu;

6 ģimenes sagaidījušas savu pirmdzimto, 11 ģimenēs piedzimis 2.bērniņš, 2 ģimenēs – 3.bērns, 2 ģimenēs – 4.bērns un 3 ģimenēs jaundzimušais ir 5.bērns ģimenē.

Laulības

2020.gadā reģistrētas 17 laulības (no tām - dzimtsarakstu nodaļā 9 laulības un baznīcās 8 laulības).

Miruši

2020.gadā dzimtsarakstu nodaļā reģistrēti 52 miršanas reģistri (32 sievietes un 20 vīrieši). No tiem:

Medņevas pagastā – 5

Susāju pagastā – 9

Šķilbēnu pagastā – 6

Vecumu pagastā – 6

Viļakas pilsētā – 12

Žīguru pagastā – 12

citā pašvaldībā deklarētā dzīvesvieta - 2

105 gadu vecumā mirusi Viļakas novada vacākā iedzīvotāja, 11 personas mirušas, nesasniedzot pensijas vecumu. Decembra mēnesī bija straujš miršanas gadījumu skaita pieaugums, un ar diagnozi "Covid -19 infekcija" tika aizsauktas 3 personas.

2020.gads Rugāju novadā

Dzimuši

2020.gadā Rugāju novadā dzimuši

6 bērni (visas meitenes). No tām:

Rugāju pagastā - 4,

Lazdukalna pagastā - 2

Laulībā dzimuši - 2

atzīta paternitāte - 4

reģistrēti bez ziņām par tēvu -

Visi jaundzimušie pēc tautības ir latvieši, Latvijas pilsoņi. Vienam bērnam doti divi vārdi.

Laulības

2020.gadā Rugāju novadā noslēgtas 4 laulības.

Miruši

44 cilvēki: Lazdukalna pagastā - 14, Rugāju pagastā - 30. No tiem: 23 sievietes, 21 vīrietis. 38 latvieši, 5 krievi un 1 baltkrievu tautības iedzīvotājs.

2020.gads Baltinavas novadā

Dzimuši

2020.gadā Baltinavas novadā reģistrēti 6 bērni (2 meitenes un 4 zēni). No tiem:

laulībā dzimuši - 5

atzīta paternitāte (vecāki nav laulībā) - 1

Mātei: 1.bērns – 2; 2.bērns – 1; 3. bērns - 3

Bērnu vārdi: Eliots, Dares, Gabrieles, Sabīne, Āris

1 bērnam iedoti divi vārdi – Sanija Marija

Laulības

2020.gadā noslēgtas 7 laulības. No tām:

Baltinavas Romas katoļu baznīcā - 6, novada dzimtsarakstu nodaļā - 1.

Abiem 1.laulība – 6 pāriem, pirmā un otrā - 1 pārim, abi latvieši – 7 pāri. Vidējais laulību vecums sievietēm – 28 gadi, vīriešiem – 31 gads.

Miruši

Sastādīti 14 miršanas akta ieraksti (8 sievietes un 6 vīrieši). Miruši 14 latvieši, 1 krievs.

Nāves cēlonis - sirds un asinsvadu slimības - 6, plaušu slimības - 4, zarnu slimības – 2, infarkts, insults - 1.

Apsveicam!

Liktenīga satikšanās beidzas ar kāzām

16.janvāri Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā gredzenus mijā un viens otram 'Jā' vārdu teica balvenieši SVETLANA ALEKSANDROVA un ALEKSANDRS ŅIKITINS. Jauno pāri dzīvē ievadīja Svetlanas mamma Marija Telegija un Reinis Baltais.

Svetlanas un Aleksandra dzīves ceļi krustojās pagājušā gada februārī, neilgi pēc Valentīndienas. "Šķiet, tā bija liktenīga satikšanās, mīlestība no pirmā acu skatienu. Pastaigājos pa Lāča dārzu, Aleksandrs man pagāja garām un pēkšņi uzrunāja. Interesanti, ka abi esam balvenieši un dzīvojam vienā pilsētā, taču viens otrs nepazinām un nebijām tikušies. Tā mūsu draudzības stāsts arī sākās," stāsta Svetlana.

Jau divus mēnešus pēc iepazišanās jaunieši sāka dzīvot kopā, bet šī gada sākumā pieņēma lēmumu rīkot kāzas. Svetlana atzīst, ka idejas autors un iniciators bija Aleksandrs, kurš uzstāja, ka jāprecas: "Viņš vispār pēc dabas ir romantiķis, turklāt ļoti uzmanīgs un kārtīgs. Nolēmām negaidīt vasaru, kad varbūt varētu rīkot lielākas kāzas ar saviem tuvākajiem cilvēkiem. Turklat nav jau zināms, ka situācija vasarā būs labāka nekā šobrīd." 16.janvāra rīts atnāca sniegots un auksts, taču tas nemazināja jaunā pāra prieku un neviltotās emocijas par faktu, ka viņi kļūs par ģimenei. Jā, tās nebija viņu sapņu kāzas ar daudz viesiem un jautrām svīnībām. Tā vietā Svetlana un Aleksandrs teica viens otram 'Jā' vārdu maskās un pēc ceremonijas devās mājās.

Pēc kāzām jaunlaulātie turpina ierastās gaitas. Aleksandrs strādā ceļu būvē, bet Svetlana ir mājsaimniece. Covid vīru pārvilcis svītru arī viņu plāniem doties ceļojumā, taču jaunlaulātie cer, ka visas iecerēs izdosies realizēt vasarā. "Tagad, kad mums abiem pirkstā laulību gredzeni, sajūtas tomēr ir citādākas – esam viena ģimene, ar vienādu uzvārdu. Sākusies jauna dzīve," apliecināja jaunlaulātie.

Foto - no personīgā arhīva

Janvārī

Reģistrēti mirušie

BALTINAVAS NOVADĀ

Domicella Logina (1927.g.)

RUGĀJU NOVADĀ

Rugāju pagastā

Ilona Dobrovoļska (1968.g.)

Juris Kukučs (1957.g.)

Helēna Zizlāne (1925.g.)

Jānis Kukurāns (1960.g.) (decembrī)

Antonīna Vitola (1921.g.) (decembrī)

Lazdukalna pagastā

Valdis Puķītis (1968.g.)

Vitālijs Stablinieks-Kivcāns (1971.g.)

Alma Rindža (1941.g.)

Antonīna Bartuševiča (1937.g.)

Aleksandrs Birkovs (1939.g.)

VIĻAKAS NOVADĀ

Kupravas pagastā

Malvina Kudrova (1930.g.)

Nikolajs Semjonovs (1961.g.)

Jānis Kokorevičs (1943.g.)

Medņevas pagastā

Vladislavs Duļbinskis (1935.g.)

Antons Vancāns (1940.g.)

Briežuciema pagastā

Aldis Sīlis (1948.g.)

Kubulu pagastā

Ivans Andrejevs (1945.g.)

Valdis Puks (1950.g.)

Krišjāņu pagastā

Veronika Naumova (1931.g.)

Tilžas pagastā

Ludmila Erte (1948.g.)

Zenta Tučāne (1931.g.)

Jēkabs Zelčs (1930.g.)

Balvu pilsētā

Anna Akmene (1937.g.)

Viktors Golubkovs (1964.g.)

Fjodors Klarovskis (1935.g.)

Mārtiņš Sarkans (1954.g.)

Maruta Sirmača (1957.g.)

Anita Zaharova (1954.g.)

Andrejs Barkāns (1959.g.)

Ērika Anda Veidemane (1929.g.)

Sergejs Norkus (1977.g.)

Vladimirs Gorbarčuks (1938.g.)

Laima Liede (1951.g.)

Tiesu lietas

Brauc dzērumā, melo un nelikumīgi iekļūst dzīvoklī

Stājušies spēkā spriedumi krimināllietās par braukšanu dzērumā un bez autovadītāja tiesībām, nelikumīgu iekļūšanu mājokli pret tajā dzīvojošās personas gribu un par nepatiesu uzdošanos par cietušo pirmstiesas kriminālprocesā mūspusē.

Divreiz brauc smagā reibumā

Pagājušā gada 28.novembrī pēc pulksten 19.30 Viļakas novada Žiguros, pa Ciemata ielu, ĶIRTS PALAMEIKS 2,18 promiņu alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadišanas tiesībām (tās nav iegūtas) brauca ar automašīnu. Rezultātā vīrietis nobrauca no ceļa braucamās daļas. Savukārt pagājušā gada 6.decembri ap pulksten 00.45 Balvos, pa Zaļo ielu, šī pati persona transportlīdzekli bez autovadītāja tiesībām vadīja jau krieti lielākā dzērumā – 3,20 promiņu alkohola reibumā. Tādējādi Ķ.Palameiks ar savām darbībām izdarīja mazāk smagus noziegumus, kas paredzēti Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā - transportlīdzekļa vadišana, ja nav automašīnas vadišanas tiesību (tās noteiktā kārtībā nav iegūtas vai ir atņemtas) un ja vadītājs atrodas alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē.

Tiesa Ķ.Palameikam nosprieda: galīgo sodu noteikt pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, un sodīt ar piespiedu darbu uz 160 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadišanas tiesības uz četriem gadiem un sešiem mēnešiem; drošības līdzekļi (uzturēšanos noteiktā vietā) atstāt spēkā līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai; uzlikt par pienākumu desmit darba dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā pieteikties soda izciešanai Valsts probācijas dienesta teritorīlajā struktūrvienībā atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai; uzdot Valsts probācijas dienesta Balvu nodaļai pārraudzīt Ķ.Palameiku piespiedu darba izpildes laikā.

Mānīšanās beidzas ar krimināllietu

Stājušies spēkā spriedumi vēl divās krimināllietās. Notiesāto vārdi un uzvārdi gan nav minēti, jo Rēzeknes tiesa Rēzeknē šādas ziņas nesniedz.

Pagājušā gada 23.janvārī apsūdzētais atradās Valsts policijas Balvu iecirknī. Apzinoties, ka viņa norādītais noziedzīgais nodarījums nav noticis, proti, pērnā gada 14.janvārī iegādātais mobilais telefons "Blackview A60" nav nozagts, iesnieza rakstveida iesniegumu Balvu iecirknē Kārtības policijas nodaļas inspektoram Didzim Priedeslaipam. Apsūdzētais iesniegumā norādīja, ka pagājušā gada 14.janvārī kopējais alkohola lietošanas laikā pie Balvu kultūras nama viņam tika nozagts minētais mobilais telefons 109,47 euro vērtībā. Apzinoties, ka patiesībā šis noziegums nav noticis, apsūdzētais

lūdza uzsākt kriminālprocesu un atzīt viņu par cietušo, kā rezultātā policija šādu lēmumu arī pieņema – atzina šo personu par cietušo. Ar savām darbībām apsūdzētais izdarīja noziegumu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 297.panta - nepatiesu uzdošanās par apsūdzēto, cietušo vai liecinieku.

Savukārt 2020.gada 29.janvārī, būdams brīdināts par kriminālatbildību par apzināti nepatiesas liecības sniegšanu, ko apliecināja ar savu parakstu, apsūdzētais pirmstiesas kriminālprocesā tomēr sniedza apzināti nepatiesas liecību. Proti, apsūdzētais nolūkā slēpt, ka telefonu ieķilāja AS "Moda Kapitāls", par ko saņēma 51 eiro, sniedza apzināti nepatiesus liecību policijas darbiniekam, ka telefons ir nozagts.

Tiesa apsūdzētajam nosprieda: piespriesto brīvības atņemšanas sodu (trīs mēneši un desmit dienas) neizpildīt, ja apsūdzētais devīju mēnešu pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildī reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus; desmit darba dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās jāierodas reģistrēties Valsts probācijas dienesta teritorīlajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Piespriež reālu cietumsodu

Pagājušā gada 1.martā ap pulksten 21 apsūdzētais alkohola reibumā atradās pie Balvu novada pašvaldībai piederošā dzīvokļa. Nolūkā atrast kādu cilvēku, apsūdzētais bez klauvēšanas atvēra dzīvokļa ārdurvis un iegāja tajā bez tur dzīvojošo personu atļaujas. Viena no dzīvokļi dzīvojošajām personām uzreiz aizrādīja, ka nav devusi atļauju apsūdzētajam ienākt dzīvokli, un lika dories prom. Taču apsūdzētais pret viņas gribu devās uz dzīvokļa viesistabu, kā arī mēģināja iejet bērnu guļamistabā. Neatradis cilvēku, kuru meklē, apsūdzētais devās prom no dzīvokļa. Pēc pavism neilga laika viņš turpināja savu patvalju, nelikumīgi iekļūstot dzīvokli. Piemēram, vienā no reizēm apsūdzētais bojāja dzīvokļa ārdurvju slēdzeni, iegāja dzīvokļi un izstaigāja viesistabu. Rezultātā ar šādām darbībām apsūdzētais izdarīja tīš kriminālpārkāpumu, kas paredzēts Krimināllikuma 143.panta pirmajā daļā - nelikumīga iekļūšana mājokli pret tajā dzīvojošas personas gribu.

Tiesa apsūdzētajam nosprieda: sodam daļēji pievienojot Jēkabpils rajona tiesas piespriesto un neizciesto papildsodu, galīgo sodu noteikt brīvības atņemšanu uz vienu gadu, atņemot transportlīdzekļa vadišanas tiesības uz četriem mēnešiem un divām dienām; soda termiņā ieskaitit aizturēšanā pavadīto laiku (divas dienas); apmierināt nodarītā morālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu 500 euro apmērā, ko apsūdzētajam jāsamaksā vienai no minētā dzīvokļa iemītniecēm.

Atgriežoties pie publicētā

Tiesas sēdi atkal atliek

Laikraksta "Vaduguns" pagājušā gada pēdējā avizes numurā publicējām interviju "Mātes divas traģēdijas". Publikācijā rakstījām arī par četrām personām, kurām inkriminē tīšu smagu miesas bojājumu nodarīšanu kādam 1984.gadā dzimušam vīrietim, kā rezultātā pērn viņš tika atrasts miris mežā masīvā Balvu pusē. Nemot vērā, ka mūspuses novados slepkavības un citas skaļas lietas notiek reti, lasītāji jautā, vai cilvēki, kuri iesaistīti šajā noziegumā, jau ir saņēmuši sodu?

Atgādinām, ka apsūdzētos Jāni Jeromānu, Ivetu Smuškovu, Ženiju Maļiņu un **Intaru Stikinu** tiesā pēc Krimināllikuma 125.panta 3.daļas – par tīšu smagu miesas bojājuma nodarīšanu, kas vainīgā neuzmanības dēļ bijis par iemeslu cietušā nāvei, vai par tīšu smagu miesas bojājuma nodarīšanu, ja to izdarījusi organizēta grupa. Par šādu kriminālpārkāpumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trīs līdz 15 gadiem, konfiscējot mantu vai bez konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trīs gadiem vai bez tās. Lieta pirmajā instancē tiek izskatīta Rēzeknē. Tomēr, kā liecina Latvijas tiesas portāls www.manas.tiesas.lv, 6. un 21.janvārī nozīmētās tiesas sēdes

atkāl atlīktas. Līdz ar to kopumā šajā lietā atlīktas jau sešas tiesas sēdes (arī pagājušā gada 24.augustā, 21.oktobrī, 16.novembrī un 1.decembri). Šajā pašā interneta mājaslapā publiski pieejamais tiesu kalendārs liecīna, ka nākamā tiesas sēde nozīmēta nākamajā nedēļā – 23.februārī pulksten 13 (atklāta tiesas sēde, tiesnesis – Gunārs Strucinskis). Tiklīdz šajā lietā tiks pasludināts tiesas spriedums un tas būs pieejams publiski, par to ziņosim laikrakstā.

Re, kā!

"Sodu nenosaka pēc kukuļa apmēra"

Medijos ik pa laikam ziņo par kukuļošanu vai kukuļņemšanu, un runa nav tikai par negodprātīgām amatpersonām, bet arī par privātpersonām.

Tūkstoš eiro kukulis
Baltinavā

Šādi gadījumi bijuši arī mūspusē. Piemēram, viens no pēdējiem šādiem notikumiem notika nupat nesen – pirms divām nedēļām. Proti, 1.februārī ap pulksten 23.25 Kārsavā likumsargi patrulēšanas laikā pamanija transportlīdzekli "Audi", kura vadītāja braukšanas maniere izraisīja aizdomas par to, ka transportlīdzekļa vadītājs varētu būt alkohola vai citu apreibinošu vielu reibumā. Brīdi, kad autovadītājs pamanija Valsts policijas dienesta transportlīdzekli, viņš mainīja kustības virzīnu, veicot rupju ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu – ceļa zīmes "lebraukt aizliegts" neievērošanu. Likumsargi pieņēma lēmumu uzsākt pakalpošanu. Aptuveni pēc 30 minūtēm Baltinavas novadā transportlīdzeklis tika apturēts un tā vadītājs aizturēts. Persona pie transportlīdzekļa stūres bija sēdusies 2,49 promiņu alkohola reibumā. Lai izvairītos no administratīvās atbildības, Valsts policijas transportlīdzekļi vīrietis likumsargiem piedāvāja 1000 eiro kukuli. Rezultātā vīrietim par kukuļa piedāvājumu draud kriminālatbildību pēc Krimināllikuma 323.panta 1.daļas - par kukuļa piedāvāšanu valsts amatpersonai. Par šādu pārkāpumu piemēro brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu.

Kukuļošanu skaits samazinās

Lasītāji jautā, vai sodu par kukuļošanu nosaka pēc kukuļa apmēra? Kā jau iepriekš portālam www.lyportals.lv ("Latvijas Vēstneša" uzturētā informācijas platforma) skaidrojusi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) priekšnieka vietniece izmeklēšanas darbību jautājumos Ineta Cīrule, sods par kukuļošanu netiek mērits pēc iedotās vai saņemtās materiālās vērtības apmēriem. "Sodi mēdz būt dažādi, taču par tā piemērošanu atbilstīga ir tiesa. Tiesa attiecīgi vērtē katru gadījumu individuāli, katru iesaistīto personu. Sods nav atkarīgs no kukuļa summas, bet gan no konkrētajiem lietas apstākļiem un katras personas raksturojošiem datiem," norādījusi KNAB darbiniece. Tāpat jāpiebilst, ka reģistrēto kukuļošanas gadījumu skaits ceļu policijas amatpersonām sarūk. Piemēram, 2016.gadā reģistrēti 198 kukuļošanas mēģinājumi, 2017.gadā – 87, bet 2018.gadā – 73. Arī rajona (pilsētu) tiesā izskatīto kukuļošanas lietu skaits kļūst mazāks.

Informē ugunsdzēsēji

Pērn mūspusē – 83 reģistrēti ugunsgrēki

Šis gads mūspusē iesākās traģiski, jo janvāra nogalē Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) saņēma izsaukumu uz Viļakas novadu, kur ugunsgrēkā dzīvojamā mājā gāja bojā viens cilvēks.

Kopumā šogad visā Latvijā ugunsgrēkos gājuši bojā jau 26 cilvēki, bet no ūdenstilpēm izcelti četri noslīkušie. Tikmēr VUGD apkopojis statistiku par pagājušā gada notikumiem. Tā pērn **Balvu novadā** reģistrēti 43 ugunsgrēki, viens cilvēks gāja bojā. **Viļakas novadā** bija 24 ugunsgrēki un trīs tajos cietuši cilvēki (bojāgājušo nebija). Arī **Rugāju novadā** bojāgājušo un cietušo cilvēku nebija, bet pagājušajā gadā šajā novadā ugunsdzēsēji glābēji steidzās uz 12 ugunsgrēkiem. Savukārt **Baltinavas novadā** bija četri ugunsgrēki (arī bez cietušajiem un bojāgājušajiem).

Visā Latvijā pērn bija 6970 ugunsgrēki, 84 cilvēki gāja bojā (tajā skaitā viens bērns), 273 iedzīvotāji ugunsgrēkos cieta, kā arī 331 viens cilvēks tika izglābt. Jāpiebilst, ka VUGD informāciju par glābšanas darbiem, ugunsgrēkiem un to radītajām sekām apkopo no VUGD Izbraukumu reģistrācijas un resursu vadības informācijas sistēmas. VUGD uzskaita tikai tos bojāgājušos, kuriem ugunsgrēka bīstamo faktoru ietekmē (iedarbībā) iestājusies nāve, tāpēc to skaits var tikt precīzēts.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

* Sākums 5.lpp.

Vīļakas novada budžets - 2021

PAŠVALDĪBAS TERITORIJU UN MĀJOKĻU APSAIMNIEKOŠANAS kopējie izdevumi būs EUR 853 463 (11,61%). Tie ir izdevumi pašvaldības dzīvokļu, ūdenssaimniecības uzturēšanai un apsaimniekošanai, apkures nodrošināšanai pagastu pārvaldēs, pagastu un pilsētas teritorijas apsaimniekošanai, kā arī pārējie izdevumi, kas saistīti ar novada teritorijas sakārtošanu.

VISPĀRĒJIEM VALDĪBAS DIENESTIEM atvēlēti EUR 787 426 (10,71%). Pērn šie izdevumi kopējā izdevumu budžetā ieņēma mazāku vietu (9,68%). Šī nauda paredzēta pašvaldības darbības nodrošināšanai, finanšu vadībai un klientu apkalpošanai, kā arī pašvaldību vēlēšanu nodrošināšanai, tanī skaitā: domei un pārvaldēm EUR 754 521; aizņēmumu apkalpošanai un percentu maksājumiem Valsts kasei EUR 16 210; pabalstiem, kurus izmaksā pašvaldību bijušajiem priekšēdētājiem un to vietniekiem - EUR 83 122; vēlēšanu komisijai - EUR 16105. Sabiedrisko attiecību veidošanai, iedzīvotāju informēšanai, interneta mājaslapas, laikraksta, kā arī domes reprezentatīvajiem izdevumiem - EUR 16 268.

VIDES AIZSARDZĪBAI ieplānotie līdzekļi - EUR 55 119 (tostarp EUR 12 365 no dabas resursu nodokļa) domāti novada pārvalžu kanalizācijas un attīrišanas iekārtu uzturēšanai un apsaimniekošanai, atkritumu apsaimniekošanai, kā arī citiem vides aizsardzības pasākumiem.

VESELĪBAI (feldšeru un veselības punktu uzturēšana) ieplānoti EUR 21 674. Kupravas feldšeru un veselības punktam - EUR 9 216, Upītes feldšeru un veselības punktam - EUR 12 458, projekta "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Vīļakas novadā" īstenošanai - EUR 14 730, projekta "Deinstitucionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā" īstenošanai - EUR 7 000.

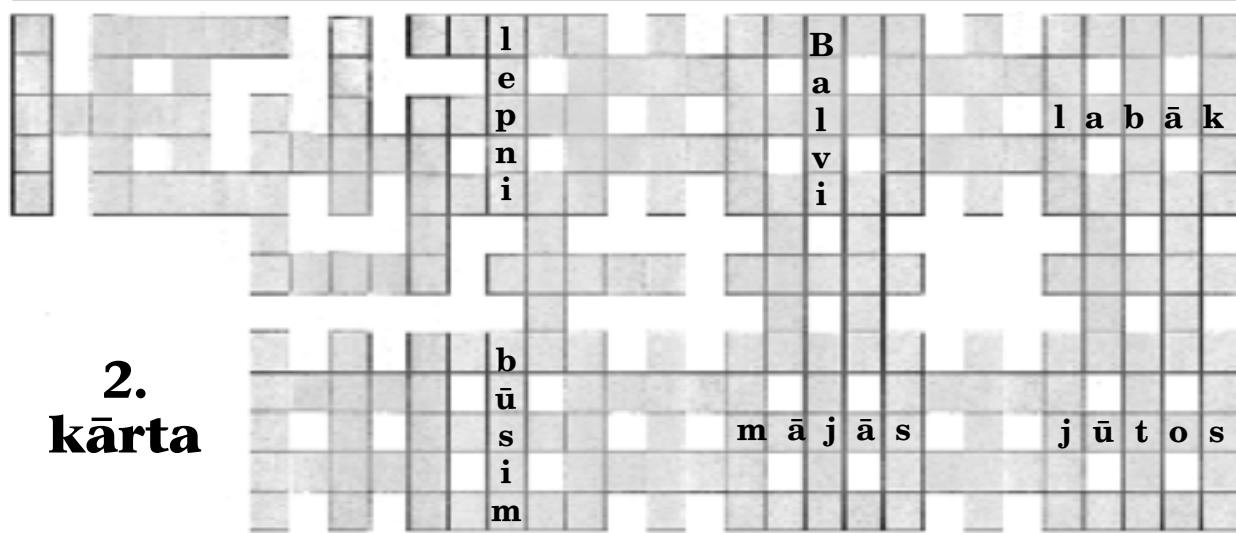
SABIEDRISKĀS KĀRTĪBAS UN DROŠĪBAS uzturēšanai Vīļakas novada dome ir nodibinājusi pašvaldības policiju, kuras tēriņiem budžetā atvēlēti EUR 20 492, kas ir par EUR 2573 mazāk nekā 2020.gadā.

Iespēja**"Izbaudi ziemu Ziemeļlatgalē"**

Jau sesto gadu pēc kārtas Ziemeļlatgales pašvaldību tūrisma speciālisti un uzņēmēji ir sagatavojuši brīvdienu piedāvājumu visai ģimenei "Izbaudi ziemu Ziemeļlatgalē", kas šogad būs pieejams 20. un 21.februāri. Ievērojot valstī noteiktos ierobežojumus, apkopotās aktivitātēs galvenokārt saistītas ar pastaigām svaigā gaisā un iespējām izgaršot vietējo uzņēmēju sarūpētos gardumus ar līdzņemšanas starpniecību. Rugāju novada saimniecībā "Mežētās" varēs apskatīt un samīlot briežus, kazas un aitas, kā arī poniju Pončiku. Savukārt Kārsavas novada dabas saimniecībā "Ošumājas" varēs iepazīties ar savvaļas zirgiem un amīzantājiem spalvainajiem savvaļas liellopiem. Apmeklējot dzīvniekus, līdzī var nemt burkānus un ābolus, kas būs gards našķis un iespēja sadraudzēties ar saimniecību iemītniekim. Arī Balvu novada Rančo "Ozolmājas" raibais iemītnieku pulks gaidīs zinātkārās ģimenes apmeklēt to sētas un uzzināt, kā tad ziemā jūtas kāmielis un vai truši tiešām negūl ziemas miegu. Tilžas pagasta zirgu sētā "Kapulejas" un Vīļakas novada Aizpurvē brīvdienās varēs ne tikai apskatīt un samīlot zirgus, bet arī izvīzināties kamanās. Mājas restorānā "Dzīles", kas atrodas Kārsavas novada Malnavā, tiks piedāvāta gardo brīvdienu ēdienu karte līdzņemšanai. Vēl viens īpašs Ziemeļlatgales kulinārais ceļojums apmeklētājus gaidis Vīļakas novada Rekovas dzirnavās. Savukārt kultūrvēsturiskajā sētā "Vēršukalns" ģimenes ir aicinātas izstaigāt lauku sētu un iegādāties turpat malkas krāsnī ceptu baltmaizi. Baltinavas Muižas parkā aktivitātēs brīvā dabā visai ģimenei. Ģimenes gaida izjādes zirga mugurā, smilšu mandalu veidošana, zīmēšana sniegā vai slidināšanās no kalniņa un ziemas prieku baudīšana. Balvu pilsēta savā 93 gadu jubilejā aicina uz pastaigu ar vēsturisku noskaņu. Izspēlējot virtuālo pastaigu spēli, svētdien varēs iegriezties Arnitas labsajūtu darbnīcā pēc sildaša veselīga dzēriena un citiem labumiem līdzņemšanai. Tāpat var apmeklēt dabas parku "Balkanu kalni" Vīļakas novadā, kur pieejamas labiekārtotas distanču slēpošanas trases un darbojas inventāra noma. Ar izzinošas virtuālās orientēšanās spēles Actionbound palīdzību varēs izzināt mazāk zināmus faktus un vietas Ziemeļlatgalē, dodoties pastaigās - Vīļakā "Raimonds Pauls", Baltinavā "Baltinava", Balvos spēle "Ceļojums laikā".

Magiskie vārdi

Uzdevums: visus magiskos vārdus ierakstīt krustvārdu mīklai līdzīgā tabulā. Uzvarētāju gaida pārsteiguma balva.

**2.
kārtā**

Āboli - alejā - asina - ausis - Daina - darīt - divus - ieber - iesmi - Ināra - Irēna - kails - kaisa - kakts - kalps - kasīt - kasti - kauja - kājas - Kārli - kodes - Kubas - kusti - maiss - maita - malas - maskā - medus - mitra - mīlēt - lasis - laika - laipa - laivu - lelle - likme - paber - pāris - pilis - pirka - rajas - riepa - sakta - samts - saper - sauca - sārts - sekta - sestā - sirma - sisti - sitas - slido - slima - somas - stabs - stils - tauki - tāmes - traki - trakā - turam - vētra - zivis

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 10.martam.

Magisko vārdu mīklu atrisināja: I.Homko (Medņeva), A.Mičule (Tilža), G.Amantovs, L.Krilova, J.Pošeika, St.Lazdiņš, Z.Bērziņa (Balvi), D.Zelča (Krišjāņu pagasts), B.Sopule (Vīksna), N.Mantone (Bērzkalnes pagasts).

1.kārtā veiksme uzsmaidīja Z.BĒRZIŅAI no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā (līdzi nemt personu apliecinōšu dokumentu).

**Foto
konkurss**

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Klusā ainava. Iesūtīja Andris Keiselis.

Ziemeļlatgale. Iesūtīja Andris Keiselis.

Rīts, divdesmit grādu sals. Iesūtīja Rūdolfs Kozlovs no Balviem.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Informē VID

Paplašināts dīkstāves atbalsts skaistumkopšanas nozarei

Lai sniegtu efektīvāku un plašāku atbalstu skaistumkopšanas nozarei, kam saistībā ar noteiktais Covid-19 drošības pasākumiem darbība ir apturēta pilnībā, Ministru kabinets ir lēmis papildināt dīkstāves atbalsta pasākumus visiem, kas šajā nozarē bija nodarbināti. Saskaņā ar grozījumiem no 2021.gada 1.janvāra līdz brīdim, kas tiks atcelts tiesību aktos noteiktais aizliegums sniegt skaistumkopšanas pakalpojumus, nozarē nodarbinātie var vērsties VID savas atlīdzības vai ienākumu kompensēšanai un saņemt dīkstāves atbalstu.

Būtiski, ka šajā gadījumā dīkstāves atbalsts jāpieprasī pašam darbiniekam, nevis viņa darba devējam.

Atbalstu var saņemt skaistumkopšanas nozarē strādājošie darbinieki, pašnodarbinātie (VID reģistrēti saimnieciskās darbības veicēji un individuālie komersanti) un patentmaksātāji, ja darba devējs, pašnodarbinātā persona vai patentmaksātājs ir paziņojis Veselības inspekcijai par saimnieciskās darbības uzsākšanu skaistumkopšanas jomā.

To var saņemt cilvēki, kas sniedz šādus skaistumkopšanas pakalpojumus: frizeri, manikūri, pedikūri, masāžas, kosmetoloģijas, solārija, tetovēšanas, skarifikācijas, mikropigmentācijas, pīrsinga, publiskās lietošanas pirts vai publiskās lietošanas peldbaseina, kā arī skaistumkopšanas uzņēmumos nodarbinātais atbalsta personāls.

Dīkstāves atbalsts nebūs mazāks par 500 eiro un lielāks par 1000 eiro par pilnu mēnesi. To nosaka atkarībā no nodokļu maksāšanas režima. Turklat, skaistumkopšanas nozares darbinieks var saņemt gan atbalstu pie vairākiem darba devējiem, gan atbalstu kā pašnodarbinātā persona un patentmaksas maksātājs, tomēr jebkurā gadījumā summārais valsts atbalsts nevar būt lielāks par 1000 eiro par pilnu mēnesi.

Papildus dīkstāves atbalstam VSAA piešķirs arī piemaksu **50 eiro** apmērā **par katru apgādībā esošu bērnu** vecumā līdz 24 gadiem, par kuru cilvēkam tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums.

Atbalsts darbiniekiem

Skaistumkopšanas nozares darbinieks un atbalsta personāla darbinieks dīkstāves atbalstu var saņemt, ja bija nodarbināts 2020.gada oktobrī vai novembrī, vai decembrī pie darba devēja (juridiskās personas vai pašnodarbinātās personas), kas minētajā periodā sniedza skaistumkopšanas pakalpojumus.

Dīkstāves atbalsta apmērs darbiniekam ir **70%** no deklarētās mēneša vidējās bruto darba samaksas par laiku no 2020.gada

1.augusta līdz 31.oktobrim (ja kādā no šiem mēnešiem darbinieks pie konkrētā darba devēja nav strādājis, to vidējās algas aprēķinā neiekļauj). Taču jebkurā gadījumā dīkstāves atbalsts **nevārēs būt mazāks par 500 eiro un lielāks par 1000 eiro** par pilnu mēnesi.

Mikrouzņēmuma darbiniekam atbalsta apmērs ir **50%** no mēneša vidējās bruto darba samaksas par 2020.gada 3.ceturksni atbilstoši ceturšā deklarācijā norādītajam, bet **ne mazāk par 500 eiro un ne vairāk par 1000 eiro** par pilnu mēnesi.

Ja skaistumkopšanas nozares darbinieks janvārī vai citā mēnesī, kurā ir spēkā aizliegums sniegt skaistumkopšanas pakalpojumus, atgriežas darbā no bērna kopšanas atvainījuma, atbalstu nosaka **70% no vidējā vecāku pabalsta** par 2020.gada augustu, septembrī un oktobri, bet **ne mazāk par 500 eiro un ne vairāk par 1000 eiro** par pilnu mēnesi.

Atbalsts pašnodarbinātajiem

Pašnodarbinātās personas var saņemt dīkstāves atbalstu, ja sniedza skaistumkopšanas pakalpojumus 2020.gada oktobrī vai novembrī, vai decembrī.

Dīkstāves atbalstu var saņemt pašnodarbinātās personas, kas reģistrējušās vispārējā nodokļu maksāšanas režīmā (saimnieciskās darbības veicējs). Dīkstāves atbalsta apmērs ir **70% no vidējiem ienākumiem** no saimnieciskās darbības 2020. gada 3. ceturksni, bet **ne mazāk par 500 eiro un ne vairāk kā 1000 eiro** par pilnu mēnesi.

Pašnodarbinātajiem, kas ir mikrouzņēmumu nodokļu maksātāji, atbalsta apmērs ir **50% apmērā no mēneša vidējiem ienākumiem** no saimnieciskās darbības par 2020. gada 3. ceturksni, bet **mazāk par 500 eiro un ne vairāk kā 1000 eiro** par pilnu mēnesi.

Atbalsts patentmaksas maksātājiem

Skaistumkopšanas nozares darbiniekiem, kas ir patentmaksas maksātāji, dīkstāves atbalsta apmērs ir 500 eiro mēnesi, ja 2020.gada augustā vai septembrī, vai oktobrī, vai novembrī, vai decembrī bija spēkā esošs patents.

Kā pieteikties atbalstam

Pieteikumu iesniedz, aizpildot iesnieguma formu **VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS)**. Pieteikumā jānorāda vārds, uzvārds, personas kods, iesnieguma veids

(darba ņēmējs, pašnodarbināta persona, patentmaksātājs), periods, par kuru tiek pieprasīts atbalsts par dīkstāvi, apliecinājums, ka Ministru kabineta noteikumos norādītojtos mēnešos sniedza skaistumkopšanas pakalpojumus, un konts, kas atvērts kredītiestādē vai pie maksājumu pakalpojuma sniedzēja Latvijā.

Pēc lēmuma par atbalsta piešķiršanu VID **piecu darbdienu laikā** to pārskaitīs uz iesniegumā norādito **kontu, kas atvērts Latvijā**, un saņēmējam par to paziņos VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS). Par darbiniekam izmaksāto atbalstu par dīkstāvi VID paziņos arī darba devējam. Dīkstāves atbalsts **pieejams no 2021.gada 1.janvāra** par turpmākajiem mēnešiem, kuros ir spēkā aizliegums sniegt skaistumkopšanas pakalpojumus. Dīkstāves atbalstam var pieteikties **līdz atbalsta mēnesim sekojošā mēneša 15. datumam**. Tā, piemēram, par janvāri var pietiekties līdz 15.februārim.

Citi nodokļu jomas atbalsta pasākumi COVID-19 krizes pārvarēšanai

Joprojām ir spēkā virkne atbalsta pasākumu nodokļu jomā, kas stājās spēkā šī gada martā, pirmās ārkārtējās situācijas laikā, piemēram, nodokļu samaksas termiņa pagarināšana līdz trim gadiem, ātrāka PVN pārmaksas atmaksa, iespēja nemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumus u.c. Informācija par tiem preejama VID timekļvietnē www.vid.gov.lv, sadaļā "COVID-19".

Jautājumu un neskaidribu gadījumā aicinām zvanīt uz VID Konsultatīvo tālrungi 67120000, kā arī uzdot savus jautājumus rakstiski VID Elektroniskajā deklarēšanas sistēmā.

Gada ienākumu deklarācijā var iekļaut attaisnotos izdevumus par māsām un brāļiem ar 1. vai 2.grupas invaliditāti

Šogad, no 1.marta iesniedzot gada ienākumu deklarāciju par 2020.gadu, iedzīvotāji savos attaisnotajos izdevumos varēs iekļaut izglītības un ārstniecības izdevumus par savām māsām un brāļiem, kuriem ir noteikta 1. vai 2.grupas invaliditāte.

Attaisnotos izdevumus savā gada ienākumu deklarācijā viens par otru var iekļaut šādi ģimenes locekļi - vecāki, vecvecāki, laulātās, bērni, mazbērni. Savukārt no 2021.gada 1.marta informāciju var iekļaut arī par māsu un brāli, kuriem ir noteikta 1. vai 2. grupas invaliditāte. Tomēr svarīgi, lai pašu maksājumu, par kuru tiek iesniegti dati, būtu veicis kāds no ģimenes locekļiem. Piemēram, izdevumu par brāli ar invaliditāti deklarē māsa, bet pašu maksājumu var būt veikuši arī vecāki vai vecvecāki. Maksājumu apliecinotā dokumentā - čekā, kvīti vai rēķinā - obligāti jābūt norādītam cilvēka vai viņa ģimenes locekļa vārdam, uzvārdam un personas kodam, kā arī maksājuma mērķim - attaisnoto izdevumu veidam (izglītība un bērnu interešu izglītība vai ārstniecības pakalpojums).

Iesniegt gada ienākumu deklarāciju, lai atgūtu pārmaksātos nodokļus par attaisnotajiem izdevumiem, var tikai tāds cilvēks, kurš konkrētajā gadā ir bijis iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) maksātājs, tas nozīmē, ir strādājis un no viņa gūtajiem ienākumiem maksāts IIN. Tātad, piemēram, nestrādājošas māsas vai brāļi, ja kam ir 1. vai 2.grupas invaliditāte, attaisnotos izdevumus savā deklarācijā var norādīt strādājošais brālis vai māsa, vai arī kāds cits strādājošs viņu ģimenes locekls.

Dokumenti, kas pierāda brāļa vai māsas invaliditāti, deklarācijai nav jāpievieno.

Piemēram, Jānis 2020.gadā apmaksājis sava brāļa Olafa, kuram ir 2. grupas invaliditāte, mācību maksu 900 eiro par mācībām Latvijas Universitātē. Šos izdevumus Jānis norāda savā 2020.gada ienākumu deklarācijā.

Ari 2020.gada ienākumu deklarācijā, deklarējot attaisnotos izdevumus par izglītību un ārstniecīskajiem pakalpojumiem un veiktajiem ziedoņumiem un dāvinājumiem, tostarp politiskajām partijām, piemērojamā kopējā attaisnoto izdevumu norma vienam cilvēkam ir 600 eiro. Ja atmaksājamā summa pārsniedz minēto normu, atlikusi daļa pārcejas uz nākamo gadu un automātiski ielasīsies jau nākamā gada deklarācijā.

Cik ilgi var brīvprātīgi iesniegt gada ienākumu deklarāciju?

Brīvprātīgi gada ienākumu deklarāciju var iesniegt trīs gadu laikā. Tātad šogad to varēs iesniegt ne tikai par 2020.gadu, bet arī par 2019. un 2018.gadu, bet līdz 2021.gada 16. jūnijam - vēl arī par 2017.gadu.

Kādos gadījumos vēl var brīvprātīgi iesniegt gada ienākumu deklarāciju?

Brīvprātīgi gada ienākumu deklarāciju, lai atgūtu pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli, var iesniegt, ja no algota darba ienākumiem par attiecīgo gadu ir maksāts

iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Tāpat to var iesniegt gadījumā, ja ir izveidojusies nodokļa pārmaksa saistībā ar gada diferencētā neapliekamā minimuma un progresīvās nodokļa likmes piemērošanu. Deklarāciju var iesniegt arī, ja gada laikā nav bijuši piemēroti nodokļu atvieglojumi, piemēram, par apgādībā esošām personām.

Kā iesniegt gada ienākumu deklarāciju?

Gada ienākumu deklarāciju var iesniegt elektroniski, izmantojot VID EDS, vai arī sūtot pa pastu uz adresi: Valsts ieņēmumu dienests, Talejas iela 1, Riga, LV-1978.

Lai deklarācijas iesniegšanas process noritētu iespējami ērti un raiti, VID aicina iesniegt deklarāciju elektroniski, jo tajā automātiski parādās visi VID rīcībā jau esošie dati un aprēķinās maksājamās summas. Aicinām jau tagad ievadīt pagājušā gada attaisnoto izdevumu čekus bezmaksas mobilajā lietotnē "Attaisnotie izdevumi". Tādējādi pats dokumenti un tā apraksts nonāk VID EDS un glabājas tur līdz brīdim, kad izlemts iesniegt gada ienākumu deklarāciju. Tad atliek tikai tos pievienot deklarācijai no čeku krātuves un iesniegt deklarāciju.

Plašāka informācija pieejama VID timekļvietnē sadaļā "Gada ienākumu deklarācija". Jautājumu un neskaidribu gadījumā aicinām iedzīvotājus zvanīt uz VID Konsultatīvo tālrungi 67120000 vai arī uzdot savu jautājumu rakstiski VID EDS sadaļā. Atgādinām, ka, zvanot uz VID Konsultatīvo tālrungi 67120000, ikviens var saņemt arī personificētu konsultāciju, ja vien zvanot pieslēdzas VID EDS un nosauc tur redzamo kodu.

Apsveikums

Vēlam veselību, vēlam spēku,
Katrai rūpei viegli pāri tikt.
Ar gaišu dzīvesprieku lai tu spētu
Ik tumšam brīdim tiltu pāri likt.

Sirsniņi sveicieni **Zinaidai Popovai**
skaistajā dzīves jubilejā!
Draudzenes Gunta un Anna

Pārdod

Pārdod skalditu malku ar piegādi.
Kravas cena - EUR 150.
Tālr. 26425960.

Pārdod 3m malku ar piegādi.
Minimālais daudzums - 5m³.
Tālr. 29165808.

Jaunputni, dējējvistas.
Tālr. 29424509.

Pārdod gaiļus.
Tālr. 29259736.

Pārdod MEDU.
Fasēts 1 litra traukos.
Tālr. 20261843.

Kur mācīties?

Jauna brīvdienu grupa 19.02.
autoskola "Delta 9V",

Ezera ielā 3a. Vēl iespējams
pieteikties. Tālr. 29208179.

Piedāvā darbu

DARBS VĀCIJĀ, GALĀS KOMBINĀTĀ. Stundas likme 9,35 eiro, nodrošinām celu un dzīvošanu Vācijā. Sikāka informācija pa telefonu. SIA "ALMA M", reģ. nr. 40003543608, lic. nr. 22/2017. Tālr. 20227843.

Pateicība

Klusums, tevis vairs nav, tikai atmīnas...

Vissirsnīgākie pateicības vārdi priesterim St.Prikulim, muzikālajam pavadijumam - Anastasijai, Aijai, Valdim, apbedīšanas birojam "Ritums", "Senda Dz" kolektīvam, Dzinrai, radiem, draugiem, kaimiņiem, visiem, kuri bija kopā ar mums, sniedzot atbalstu un līdzjūtību, pavadot mūsu milo brāli, viru **Jāni Lapsu** Mūžibā.
MĀSU, BRĀĻU ĢIMENES, SIEVA

Abonēt

 izdevīgāk!

Esam atvērti!

Gaidām REDAKCIJĀ, Teātra ielā 8, Balvos, darba dienās

no plkst. 8.00 līdz 16.00.

Aicinām klientus izmantot elektroniskos pakalpojumus - e-pasts:
vaduguns@apollo.lv, vai zvanīt uz tālr. **26161959, 64507018**
(darba laikā).

